

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

Factors Related to the Successful of Sufficiency Economy Village

โดย

นิสรา ใจซื่อ

รายงานผลการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2557

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
ผู้วิจัย : นางสาวนิสรา ใจชื่อ **สถาบัน** : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปีที่พิมพ์ : พุทธศักราช 2557 **สถานที่พิมพ์** : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
แหล่งที่เก็บรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
จำนวนหน้างานวิจัย : 104 หน้า **ลิขสิทธิ์** : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
คำสำคัญ : ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3) ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกหมู่บ้านศาลาคักดี หมู่ที่ 1 จำนวน 319 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 135 คน และสมาชิกหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 จำนวน 215 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 91 คน รวมประชากรของทั้งสองหมู่บ้าน ทั้งสิ้น 534 คน กลุ่มตัวอย่าง 226 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient (r) หรือ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านศาลาคักดี และหมู่บ้าน บ้านโคก มี 8 ปัจจัยเหมือนกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ โดยภาพรวมของทั้ง 8 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความก้าวหน้าควรต้องมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนฝ่ายจัดการ คือ ผู้นำหมู่บ้านซึ่งมีส่วนผลักดันและสนับสนุนให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสมาชิกในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ก็ต้องมีส่วนร่วม ในการศึกษาและค้นหาปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสมาชิกในหมู่บ้านเป็นส่วนสำคัญอย่างมากที่จะผลักดันให้หมู่บ้านประสบความสำเร็จ และความร่วมมือของทุกฝ่าย เป็นแรงสำคัญที่จะพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืน

Title : Factors Related to the Successful of Sufficiency Economy Village

Researcher : Ms. Nissara Jaisue   **Institution** : Dhurakijpundit University

Year of Publication : 2014   **Publisher** : Dhurakijpundit University

Sources : Dhurakijpundit University Research Center

Number of Pages : 104 Pages   **Copyright** : Dhurakijpundit University

Keyword : The Successful of Sufficiency Economy Village

Abstract

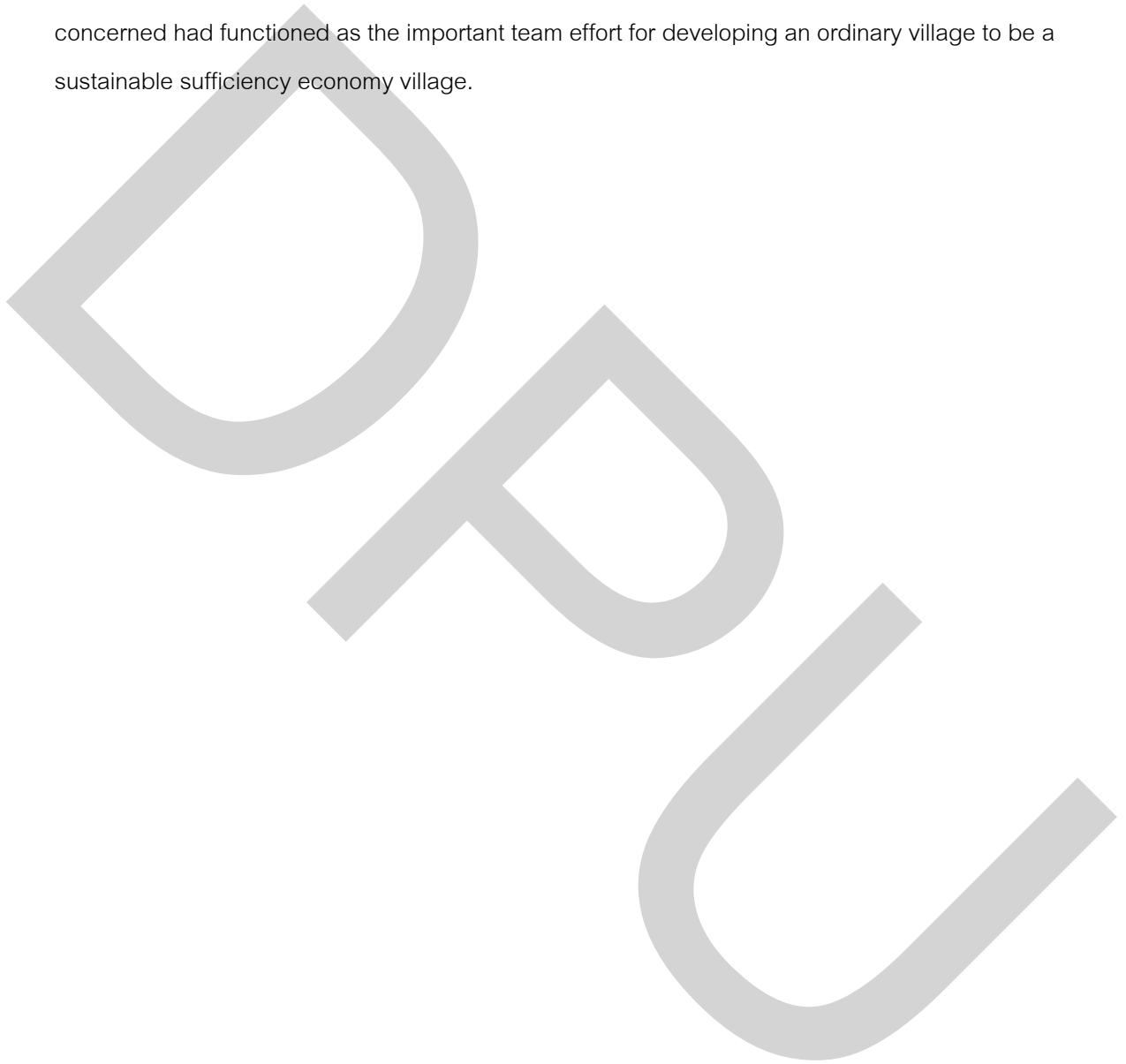
This research was entitled "Factors Related to the Successful of Sufficiency Economy Village" Its objectives were to study on the following issues: 1) the levels of successful of being sufficiency economy village; 2) the factors relating to the successful of being sufficiency economy village; 3) the problems of and obstacles to developing sufficiency economy village; and 4) the ways of developing sufficiency economy village. The population used in this study consisted of 319 members of Moobansalasuk, the Village 1, of which 135 samples were drawn and also 215 members of Moobanbankhok, the Village 7, of which 91 samples were drawn; so the total number of population was 534, and of sample 226. This questionnaire was used as the instrument for collecting data. The statistical procedures used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation, and Pearson Correlation Coefficient (r) or Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The findings were as the following:

Factors relating to the successful of being sufficiency economy village of Moobansalasuk as well as that of Moobanbankhok included the same eight aspects, i.e., technological, economic, natural resources, psychological, socio-cultural, participation, village leader, and governmental support that, on the whole, these all eight factors were of statistically significant relation to the success of being a sufficiency economy village at the level of 0.01, 0.05

Developing any sufficiency economy village for its betterment should require not only the participation among the government agencies and the village itself but also the participation among the village leaders as the village management to which they should take part in pushing and encouraging the village members to live themselves in accordance with the principles of sufficiency economy; and, the members of any sufficiency economy village should take part in studying and researching problems of the village, analyzing and prioritizing the problems of

their village, planning the village development schemes, running village development tasks, and following-up and evaluating the outputs of such village development continuously. Thus the village members had functioned as the important mechanism for pushing and encouraging the sufficiency economy village to achieve a desired success; and, the participation of all sections concerned had functioned as the important team effort for developing an ordinary village to be a sustainable sufficiency economy village.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัยพร รัตนเศรษฐ์ คณบดี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัย อาจารย์ สมศักดิ์ วาณิชยาภรณ์ รองคณบดี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และหัวหน้า รายวิชา คุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ให้ความกรุณาเสนอมุมมองในการวิจัยที่มี คุณค่ายิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุลศักดิ์ ชาญณรงค์ อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต และ ดร. เต็มศักดิ์ สุวรรณศักดิ์ กรรมการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่ได้ให้ คำแนะนำในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเหล่านี้ที่ช่วยให้คำแนะนำและเสนอแนะงานวิจัย สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

นิสรา ใจซื่อ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(2)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4.1 ขอบเขตพื้นที่	5
1.4.2 ขอบเขตทางด้านตัวแปร	5
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.7 นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	12
2.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	13
2.3 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	15
2.4 แนวคิดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	16
2.5 ทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท	18
2.6 ความหมายการมีส่วนร่วมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	21

2.6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม	21
2.6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	23
2.7 ความหมายผู้นำและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ	23
2.7.1 ความหมายผู้นำ	23
2.7.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ	24
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
2.9 ประวัติหมู่บ้านศาลาศักดิ์	30
2.10 ประวัติหมู่บ้านบ้านโคก	32
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากร	34
3.2 กลุ่มตัวอย่าง	34
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
3.5 การประมวลผล	35
3.6 การทดสอบเครื่องมือ	35
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	42
ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	62
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ในพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	84
ตอนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	84

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

5.1 ผลการวิจัย	86
5.2 อภิปรายผล	87
5.3 ข้อเสนอแนะ	91

บรรณานุกรม	93

ภาคผนวก 1 แบบสอบถามการวิจัย	98

ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ของ TERMS (Functional Matrix of Terms)	19
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม	34
3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	38
4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	39
5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	40
6 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพหลัก	41
7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเสนอในภาพรวม	42
8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านเทคโนโลยี	44
9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านเศรษฐกิจ	47
10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ	49
11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านจิตใจ	51
12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านสังคม วัฒนธรรม	53
13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการมีส่วนร่วม	55
14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านผู้นำ หมู่บ้าน	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ	60
16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเสนอในภาพรวม	62
17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการลดรายจ่าย	64
18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้	66
19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการประหยัด	68
20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการเรียนรู้	70
21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	72
22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกัน	74
23 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	76
24 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	77

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริสืบทอดแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ทรงชี้ถึงการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน "ทางสายกลาง" โดยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2517 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใจความสำคัญว่า "...ในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระวังแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป...การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบ ระวังระวังและประหยัดนั้นก็เพื่อป้องกันการผิดพลาดล้มเหลวและเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์..." (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

จากภาพรวมของการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7 สรุปได้ว่า "เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน" ทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่ มาเป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไปพร้อมกัน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการพัฒนาที่มี "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" โดยให้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสมดุล ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้ัญญเหตุหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ หลังจากนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ใจความสำคัญคือ การพัฒนาอย่างสมดุลการอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุข ในสังคมและการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ยังคงขาดสมดุล

การพัฒนาการดังกล่าวจึงยังไม่สอดคล้องเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่ควร ดังนั้น ในแผนพัฒนาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยังคงยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น แนวปฏิบัติ ในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศก้าวสู่ความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.:ออนไลน์)

ในการสร้างประเทศชาติให้มีความเข้มแข็ง สิ่งหนึ่งที่มีความจำเป็นคือ ต้องส่งเสริมตั้งแต่ระดับ ฐานรากของสังคม ซึ่งก็คือในระดับท้องถิ่น ซึ่งได้แก่หมู่บ้านที่กระจายอยู่ทุกส่วนของประเทศ การส่งเสริมให้หมู่บ้านในท้องถิ่นเหล่านั้นเข้มแข็ง ให้สามารถบริหารจัดการ มีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง ผ่านกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน และจากความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ที่เป็นฐานรากของสังคม ก็จะนำไปสู่การรวมตัวเป็นเครือข่ายในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และ ประเทศชาติที่เข้มแข็งได้ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืนต่อไป

ในปี 2550 จังหวัดสระบุรีได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นกระบวนการพัฒนา หมู่บ้าน ให้ประชาชนใช้ชีวิตชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม สร้างภูมิคุ้มกันแห่งการ ดำเนินชีวิตในบริบทของสังคมชนบทไทย โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนภารกิจการพัฒนา โดยดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสระบุรี เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองและดำรงอยู่ได้ อย่างเข้มแข็ง หมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเจ็จร้าง อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ทาง จังหวัดสระบุรีได้ส่งเสริมให้ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ ปี 2554 เป็นต้นมา และผลจากการพัฒนาทำให้หมู่บ้านศาลาศักดิ์ ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเภทหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ประจำปี 2554 ซึ่งเป็นการจัดประกวดผลงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ที่จัดโดยกระทรวงมหาดไทยโดยได้ มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทั่วประเทศ และเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สัมฤทธิ์ผลอย่างยั่งยืน

สมาชิกในหมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนพัฒนา และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งสมาชิกของหมู่บ้านได้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมร่วมกัน หลายกิจกรรม เช่น กลุ่มเกษตรมีกิจกรรม เช่น การทำไร่นาสวนผสม กลุ่มแม่บ้าน มีกิจกรรมเช่น การทำน้ายาล้างจาน การทำน้ายาซักผ้า การเย็บผ้าโหล เป็นต้น นอกจากนี้ยังประเพณีและวัฒนธรรม

ที่ติงามของหมู่บ้าน เช่น การจัดงานวันสงกรานต์ การร่อนน้ำขอพรผู้สูงอายุ การจัดงานวันเด็ก และกีฬาพื้นบ้าน เพื่ออนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมของหมู่บ้าน ความสามัคคีที่เกิดขึ้นทำให้หมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่พอเพียง เกื้อกูล และยั่งยืน จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 โดยผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านศาลาศักดิ์ และหมู่บ้านอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงต่อไป

นอกจากนี้ทางจังหวัดสระบุรียังขยายการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้สนับสนุนให้เกิดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อื่นๆ เช่น หมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เสาไห้ จังหวัดสระบุรี ซึ่งหมู่บ้านบ้านโคก ได้เริ่มที่จะพัฒนาหมู่บ้านโดยใช้แนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปี 2555 เป็นต้นมา โดยในการดำเนินงานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินงานของหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 มีแนวทางในการประสบผลสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 และจากผลการศึกษาของทั้ง 2 หมู่บ้าน จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลเริงราง และองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม ในการนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านศาลาศักดิ์หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เสาไห้ จังหวัดสระบุรี อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ขยายการพัฒนาสู่หมู่บ้านอื่นๆ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศไทย อย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 2 เศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 3 ทักษะการรวมชาติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 4 จิตใจมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 5 สังคม วัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 6 การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 7 ผู้นำหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- สมมติฐานที่ 8 การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่

ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในหมู่บ้านศาลาคัดดี หมู่ที่ 1 ตำบลเรณูราง อำเภอสายบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เสายบุรี จังหวัดสระบุรี เท่านั้น

1.4.2 ขอบเขตทางด้านตัวแปร

การศึกษาค้นคว้าวิจัยศึกษาตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม การมีส่วนร่วม ผู้นำหมู่บ้าน และการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ ส่วนตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ จิตใจ และสังคม วัฒนธรรม ศึกษาตามกรอบทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท (A Theory of self-reliant Rural Community) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ซึ่งดำเนินการโดย สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2547) พัฒนาขึ้นมาจาก การวิจัยโครงการ การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ในชนบททฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบทที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มอบหมายให้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการวิจัย โดยทฤษฎีนี้ กล่าวว่า การที่ชุมชนชนบทจะพึ่งตนเองได้ จะต้องมีการพึ่งตนเองห้าด้านด้วยกัน คือ พึ่งตนเองได้ทาง เทคโนโลยี (Technological self-reliance) พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ (Economic self-reliance) พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resources self-reliance) พึ่งตนเองได้ทางจิตใจ (Psychological self-reliance) และพึ่งตนเองได้ทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural self-reliance) โดยใช้สัญลักษณ์ภาษาอังกฤษว่า TERMS หรือเรียกว่า ตัวแบบTERMS

นอกจากนี้ยังพิจารณาจากงานของนักวิชาการไทยที่ศึกษาที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยชิ้นนี้ คือผลงานของ กานดาพันธุ์ วันทยะ (2551) โดยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งพาตนเอง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านจิตใจ และปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ การมีส่วนร่วม ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการหลายท่าน เช่น Cohen and Uphoff (1980) ซึ่งแบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในการ

รับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยในงานวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ เข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาหมู่บ้าน วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของหมู่บ้าน วางแผนงานพัฒนาหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน และนอกจากนี้ยังศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลงานวิจัยของ พจนันท์ กองมาก (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกร จะเห็นได้ว่าปัจจัย การมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน ซึ่งผู้วิจัยใช้ปัจจัยการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหนึ่งในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ ผู้นำหมู่บ้าน มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลงานของ กิรติ เกิดคำ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุสำคัญของความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุข คือ ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย และจากการศึกษาของวิศาล ทำสวน (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา หมู่บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน เพราะผู้นำมีการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง เป็นแบบอย่างที่ดี จนเป็นที่ยอมรับและนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวแปร ผู้นำหมู่บ้าน เป็นปัจจัยหนึ่งในการศึกษาวิจัย

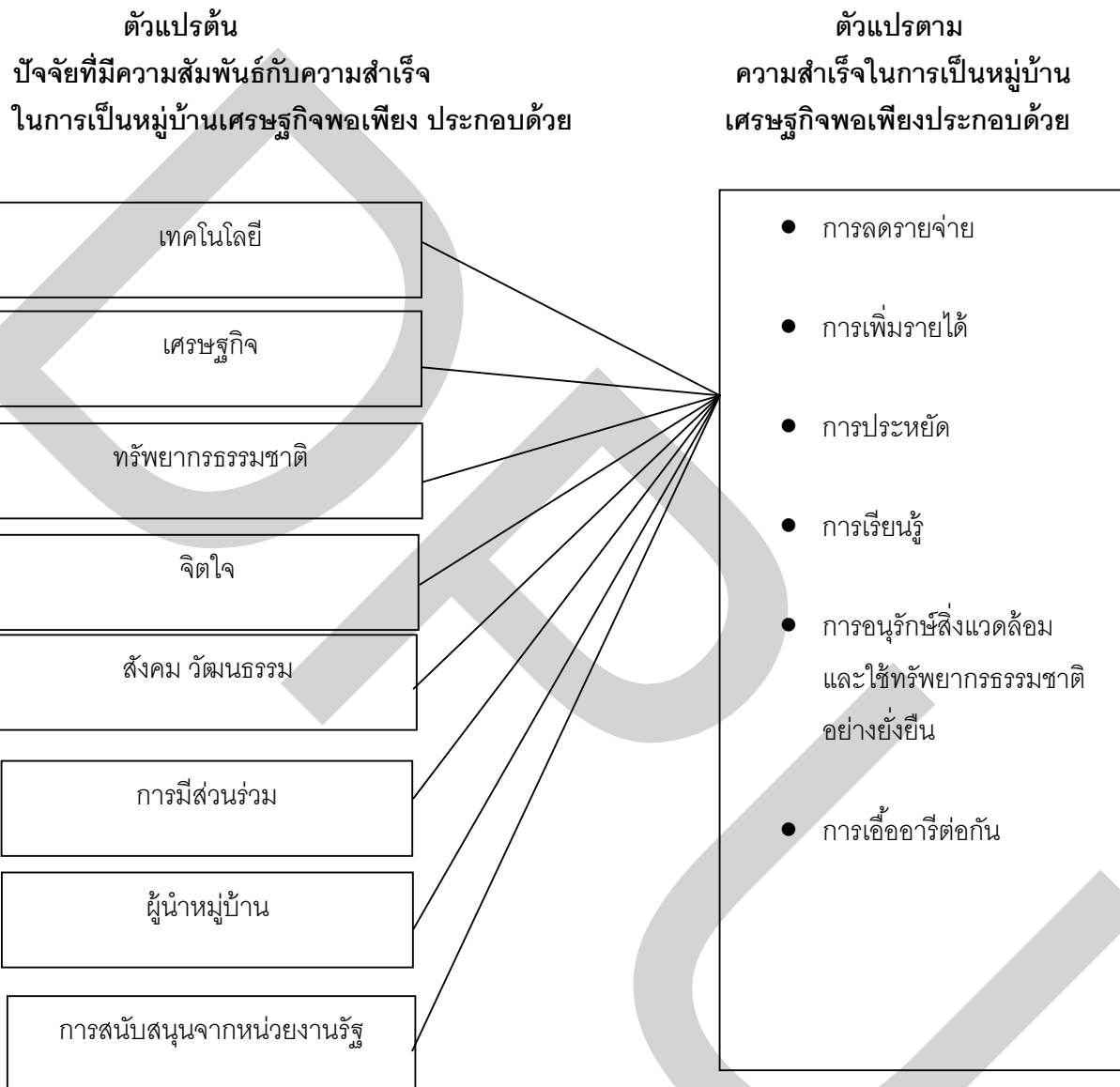
ตัวแปรอิสระ การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลงานของ จำรัส โคตะยนต์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข กรณีศึกษา หมู่บ้านก้างปลา ตำบลหนองไผ่ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จากการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และชุมชนภายนอก เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ วรวิรัตน์ พันธุ์สว่าง และคณะ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา บ้านคลองมะพลับ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

พบว่าความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนราชการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรตาม ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาตามเกณฑ์การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เย็น เป็นสุข ตามตัวชี้วัด 6x2 ที่พัฒนาโดยกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัด การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการเอื้ออารีต่อกัน

1.5 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนตำบล เจริญราษฎร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม จังหวัดสระบุรี เพื่อใช้ประโยชน์ในการ ส่งเสริมหรือเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านต่อไป
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านอื่นๆ ที่มีบริบทที่ใกล้เคียงให้ประสบผลสำเร็จโดยใช้แนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาหมู่บ้าน

1.7 นิยามศัพท์

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หมู่บ้านสาละสลดี หมู่ที่ 1 ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอเสนาให้ จ.สระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เสนาให้ จังหวัดสระบุรี

สมาชิกหมู่บ้าน หมายถึง สมาชิกหมู่บ้านสาละสลดี หมู่ที่ 1 ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอเสนาให้ จ.สระบุรี และสมาชิกหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เสนาให้ จังหวัดสระบุรี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านสาละสลดี หมู่ที่ 1 ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอเสนาให้ จ.สระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เสนาให้ จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 8 ปัจจัยคือ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม การมีส่วนร่วม ผู้นำหมู่บ้าน และการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

เทคโนโลยี หมายถึง หมู่บ้านมีการนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่เป็นเทคโนโลยีภูมิปัญญาชาวบ้าน เทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็น เทคโนโลยีภูมิปัญญาพื้นบ้าน และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน

เศรษฐกิจ หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านมีรายได้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่สุจริตบนพื้นฐานความสามารถของตนเอง มีอาชีพและรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว มีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง หมู่บ้านมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และหมู่บ้านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์

จิตใจ หมายถึง สมาชิกในหมู่บ้านมีความภาคภูมิใจในชีวิตของตนเอง มีจิตใจเข้มแข็ง สามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคได้ ยึดมั่นในแนวทางคุณธรรม จริยธรรม เสียสละต่อส่วนรวมและผู้อื่น แสวงหาความรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สังคม วัฒนธรรม หมายถึง สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี มีความห่วงใย มีความเอื้ออาทรคอยช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้าน และอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน

ผู้นำหมู่บ้าน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเจ็ริงราง อำเภอเสะให้ จ.สระบุรี และผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอเสะให้ จังหวัดสระบุรี โดยผู้นำหมู่บ้าน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหมู่บ้าน ผลักดันให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้นำหมู่บ้านมีการบริหารจัดการที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และผู้นำหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม

การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ หมายถึง สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสะให้ จังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ริงราง และองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม จังหวัดสระบุรี สนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานงานกับหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกัน มีการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่สมาชิกหมู่บ้าน มีการผลักดันและกระตุ้นให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสำเร็จของการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยประยุกต์ใช้จากเกณฑ์การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เย็นเป็นสุข ตามตัวชี้วัด 6x2 ที่พัฒนาโดยกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัด คือ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการเอื้ออารีต่อกัน

การลดรายจ่าย หมายถึง ครัวเรือนใช้พื้นที่บริเวณบ้าน หรือใช้กระถางภาชนะที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว และสมาชิกทุกคนในครัวเรือน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

การเพิ่มรายได้ หมายถึง ครัวเรือนมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลัก ที่ทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น และครัวเรือนมีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนที่เหมาะสม

การประหยัด หมายถึง สมาชิกในครัวเรือนมีการฝากเงินไว้กับธนาคาร / สถาบันการเงิน / กลุ่มออมทรัพย์ หรือกลุ่มอื่นๆ หมู่บ้านมีกลุ่มออมทรัพย์ และมีการเชื่อมโยงเครือข่าย

การเรียนรู้ หมายถึง หมู่บ้านมีการบันทึกภูมิปัญญาในรูปแบบต่างๆ มีการถ่ายทอดและนำไปใช้ประโยชน์ และสมาชิกในหมู่บ้านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือจัดเวทีการเรียนรู้ ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หมายถึง หมู่บ้านมีการใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่ในหมู่บ้านอย่างคุ้มค่าและประหยัด มีการส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะ ถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้าน หรือที่ร้างในหมู่บ้าน

การเอื้ออารีต่อกัน หมายถึง หมู่บ้านมีการจัดสวัสดิการสำหรับคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา มีการจัดทำแผนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน มีการนำแผนหมู่บ้านไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.4 แนวคิดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
- 2.5 ทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท
- 2.6 ความหมายการมีส่วนร่วมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
  - 2.6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 2.6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
- 2.7 ความหมายผู้นำและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ
  - 2.7.1 ความหมายผู้นำ
  - 2.7.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 ประวัติหมู่บ้านศาลาคักดี
- 2.10 ประวัติหมู่บ้านบ้านโคก

2.10 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มูลนิธิชัยพัฒนา (2556: ออนไลน์) ได้สรุปหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแนว การดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ เนื้อหาสาระของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2517 แก่บัณฑิตมหาวชิยาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใจความสำคัญว่า "...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระวังอดออมแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป.." "เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นแนว

พระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยแนวคิดตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง ดังพระบรมราชดำรัสแนะนำทางรอดของคนไทยเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2517 ความว่า “...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้มสมัย ว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดีสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พอกินอยู่พอมีพอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกิน พอกิน ไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่เรามีความพอกินพอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพอกินพอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้...” (4 ธันวาคม 2517) พระบรมราโชวาทนี้ ทรงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวอาจเกิดปัญหาได้ จึงทรงเน้นการมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้ว จึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น

กล่าวโดยสรุปหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยในการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน "ทางสายกลาง" เนื้อหาสาระของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2517 แก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยแนวคิดตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย โดยให้คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และการพัฒนาประเทศ

2.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระเวศ วะสี (2540: 18) ได้ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง คือ เป็นเศรษฐกิจแห่งการพึ่งพาตนเองได้ คือ ต้องสร้างความเข้มแข็งจากรากฐานล่าง โดยการสร้างความเข้มแข็งต้องมีเศรษฐกิจบูรณาการเป็นลักษณะองค์รวม และมีความเชื่อมโยงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมืองพร้อมกันไป

จรรยา อิศรางกูร ณ อยุธยา (2549: ออนไลน์) ได้อธิบายถึง เนื้อหาสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการสรุปเนื้อหาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีนักวิชาการจากหลายส่วนงาน เช่นนักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ร่วมกันแปลงนิยามออกมาเป็นสัญลักษณ์ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ จดจำและนำไปปฏิบัติ โดยมีความหมายว่า ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นเรื่องของทางสายกลาง ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 ข้อ คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบ เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต โดยมี คุณลักษณะที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันไป คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียง เป็นไปอย่างมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ปรียานุช ธรรมปิยา (2555: 55) ได้สรุปความหมายเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม ความมีเหตุผลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาท ในการดำเนินชีวิต โดยใช้ความรู้ต่างๆ อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี มีการแบ่งปัน ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

มูลนิธิชัยพัฒนา (2556: ออนไลน์) ได้สรุปความหมาย “เศรษฐกิจพอเพียง” ว่าเป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ เป็นแนวทางในการดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

กล่าวโดยสรุปความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยอาศัยเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต

2.3 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550:12-17) ได้แบ่งการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 3 ระดับ คือ ระดับบุคคลและครอบครัว ชุมชน และประเทศ โดยการประยุกต์ใช้ระดับบุคคลและครอบครัว ควรเริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ส่วนการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน โดยชุมชนพอเพียง ประกอบด้วย บุคคลและครอบครัวต่างๆ ที่ใฝ่หาความก้าวหน้าบนพื้นฐานของปรัชญาแห่งความพอเพียง คือมีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้ บุคคลเหล่านี้มารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานภาพ ภูมิสังคม ของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านความร่วมมือกันเพื่อความก้าวหน้าของชุมชน ส่วนด้านการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ เริ่มจากการวางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียง โดยส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอมี พอกิน พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจของคนภายในประเทศ

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549:117-128) กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสังคมทุกระดับคือ ระดับบุคคลในครอบครัว สามารถพึ่งตนเอง 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับชุมชน ควรมีการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน และในระดับประเทศ ควรวางรากฐานของประเทศให้พอเพียงก่อน แล้วพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 3 ระดับ คือ ระดับบุคคลและครอบครัว ชุมชน และประเทศ โดยระดับบุคคลควรเดินในทางสายกลาง และมีความพากเพียรสามารถพึ่งตนเองได้ ระดับชุมชน ควรสร้างความสามัคคี ใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาชุมชนให้มีความสมดุล และพัฒนาไปเครือข่ายระหว่างชุมชนต่างๆ และด้านการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ เริ่มจากการส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอมี พอกิน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ จากหลากหลายภูมิสังคม หลากหลายอาชีพ หลากหลายความคิด ประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้ความเข้าใจจริงระหว่างกันของคนในประเทศ

2.4 แนวคิดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชน (ม.ป.ป.: ออนไลน์) การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เกิดจากกระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้ กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการชุมชนในหมู่บ้าน เป็นการนำหมู่บ้านที่มีความพร้อม มีผลการปฏิบัติที่สำเร็จชัดเจนอยู่แล้ว มาเพิ่มเติมความสามารถในการเป็นต้นแบบสำหรับการขยายผลแนวทาง วิธีปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน เพื่อใช้เป็นสถานที่เรียนรู้สำคัญให้กับหมู่บ้านอื่นๆ ที่ยังไม่ได้เริ่มต้นในการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การแยกประเภทหมู่บ้านเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย “พออยู่พอกิน” “อยู่ดี กินดี” และ “มั่งมี ศรีสุข” เพื่อใช้เป็นต้นแบบในเรียนรู้ให้กับหมู่บ้านที่มีจุดเริ่ม หรือมีพื้นฐานสถานการณ์ของหมู่บ้านใกล้เคียงกัน สามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้ตามสภาพของแต่ละหมู่บ้าน ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเกณฑ์ให้หมู่บ้านได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหมู่บ้านในการยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต โดยมีตัวชี้วัด 6 ด้าน 12 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ตัวชี้วัดด้านการลดรายจ่าย

- 1.1 ครัวเรือนทำสวนครัว คือ ครัวเรือนใช้พื้นที่ว่างบริเวณบ้าน หรือ ใช้กระถาง/ภาชนะที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว รวมทั้งการปลูกผักแบบแขวน ในกรณีพื้นที่ที่ไม่สามารถปลูกผักได้ อาจมีกิจกรรมอื่นที่ทดแทนกันได้
- 1.2 ครัวเรือนปลอดดอกเบี้ย คือสมาชิกทุกคนในครัวเรือน ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่เล่นการพนันประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

2. ตัวชี้วัดด้านการเพิ่มรายได้

- 2.1 ครัวเรือนมีอาชีพเสริม คือ ครัวเรือนมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลักที่ทำประจำทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น

- 2.2 คริวเรือที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือคริวเรือที่มีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบ อาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในคริวเรือที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ทำให้เกิดความคุ้มค่าและ ประหยัด เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพในการเพาะปลูกและได้ผลผลิตคุ้มค่าการปลูกผักปลอดสารพิษ การใช้พลังงานทดแทน
3. ตัวชี้วัดด้านการประหยัด
- 3.1 คริวเรือมีการออมทรัพย์ คือ สมาชิกในคริวเรือมีการฝากเงินไว้กับธนาคาร/สถาบันการเงิน /กลุ่มออมทรัพย์ฯ/หรือกลุ่มอื่น ๆ ที่มีการรับฝากเงินกับสมาชิก
- 3.2 ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์ คือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือกลุ่มออมทรัพย์อื่นที่มีลักษณะ คล้ายกัน เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ /กลุ่มออมทรัพย์สตรี/ กลุ่มออมทรัพย์ของกลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้น มีการเชื่อมโยงเครือข่าย มีการเชื่อมโยงกลุ่ม/องค์กรต่างๆในพื้นที่หรือพื้นที่อื่น
4. ตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้
- 4.1 ชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ชุมชนมีการบันทึกภูมิปัญญาในรูปแบบต่างๆ มีการถ่ายทอด และนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง
- 4.2 คริวเรือมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน คือ คนในคริวเรือมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดหรือจัดเวทีการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ นำไปสู่ความเข้าใจ ในการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. ตัวชี้วัดด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 5.1 ชุมชนใช้วัสดุกันอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ คือชุมชนมีการใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่ใน ชุมชนอย่างคุ้มค่าและประหยัดในการประกอบอาชีพ โดยมีการวางแผนจัดหาทรัพยากรทดแทน ควบคู่กับการอนุรักษ์ เช่น การปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ทดแทน การดูแลรักษาแหล่งน้ำ ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- 5.2 ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่ คือ ชุมชนส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้บริเวณ ที่สาธารณะ ถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้าน หรือที่ว่างในหมู่บ้าน ฯลฯและมีการดูแลรักษาอย่าง ต่อเนื่อง
6. ตัวชี้วัดด้านการเอื้ออารีต่อกัน
- 6.1 ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา คือชุมชนมีการจัดสวัสดิการ สำหรับคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา เช่น การจัดให้มีกองทุนประกอบอาชีพ

กองทุนสงเคราะห์ ต่างๆ การจัดสรรเงินกำไรจากกองทุนชุมชนเพื่อเป็นสวัสดิการ การจัดตั้งศูนย์
สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตลอดจนมีการช่วยเหลือ เกื้อกูลกันในรูปแบบอื่นๆ ที่มีใช้เกี่ยวกับ
การเงิน เป็นต้น

6.2 ชุมชน"รู้จักสามัคคี" คือ ชุมชนที่มีการมีการจัดทำแผนชุมชนและนำไปสู่การ ปฏิบัติเพื่อการแก้ไข
ปัญหาชุมชนร่วมกัน

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เกิดจากกระทรวงมหาดไทย
ได้มอบหมายให้ กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการชุมชน
ในหมู่บ้าน และขยายผลแนวทางการพัฒนาตนเองของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ต่อไป

2.5 ทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2547) แนวความคิดเรื่องการพึ่งตนเองและพัฒนาของชุมชนชนบท
เป็นผลการวิจัยที่สภาวิจัยแห่งชาติมอบหมายให้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประเทศไทยเป็น
ผู้จัดทำ และทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท เป็นทฤษฎีที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง
ประเทศไทย ซึ่งดำเนินการโดยสัญญา สัญญาวิวัฒน์ พัฒนาขึ้นมาจากการวิจัยในโครงการ การพึ่งตนเอง
ทางเศรษฐกิจ ในชนบท โดยทฤษฎีนี้กล่าวว่า การที่คนก็ดี ชุมชนก็ดี จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องมียุปัจจัย
5 ตัวด้วยกัน เรียกว่า TERMS (Technology, Economic, Resource, Mental and Socio-cultural)
โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญคือ เทคโนโลยีก็เป็นเครื่องการทำงานใดๆ รวมทั้งการพึ่งตนเองหรือการ
สร้างสมดุล เศรษฐกิจ เป็นเรื่องปากเรื่องท้องหรือเรื่องที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ เพราะชุมชนก็เหมือนกับคน
ต้องกินต้องใช้ จึงจะมีชีวิตอยู่ได้ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ แร่ธาตุ ก็เป็นสิ่งสำคัญใน
การดำรงชีวิตของชุมชน จึงต้องมีและมีมากพอสมควร จิตใจเป็นเรื่องสำคัญขององค์ประกอบของชุมชน
คือ คน ชุมชนจะพึ่งตนเองได้ คนต้องมีจิตใจเฉพาะประเภทหนึ่ง เช่น มีความเชื่อตนเองว่าสามารถจะ
พึ่งตนเองได้ สามารถจะทำงานได้ สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายได้ และประการสุดท้าย สังคมและ
วัฒนธรรมเป็นเรื่องของกลุ่มคนและระเบียบวินัย ความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะทำให้ชุมชน
สามารถพึ่งตนเองได้

การพึ่งตนเองได้ตามตัวแบบ TERMS นั้น มีองค์ประกอบที่มีความสำคัญและแต่ละองค์ประกอบ
ก็ปฏิบัติหน้าที่ของตน และมีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวเรียกว่า ความสัมพันธ์เชิงหน้าที่
(Functional matrix) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ของ TERMS (Functional Matrix of Terms)

การพึ่งตนเอง	(1) เทคโนโลยี T	(2) เศรษฐกิจ E	(3) ทรัพยากร R	(4) คน (จิตใจ) M	(5) สังคม S
(1) เทคโนโลยี T	(1.1) -เหมาะสมใน สภาพชนบท -ทันสมัยและ ควบคุมได้ -วิจัยและพัฒนา ในประเทศ	(1.2) -ฐานการผลิต -ปัจจัยการผลิต -เพิ่มความ สามารถใน การแข่งขัน -ฐานการพัฒนา มั่นคง	(1.3) -เพิ่มมูลค่า ทรัพยากร -อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม -ฟื้นฟูทรัพยากร	(1.4) -สร้างจิตสำนึก ทางวิทยา ศาสตร์ -เพิ่มอนุภาพ และผลิตภาพ คน โดยวิธี วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	(1.5) -ฐานการพัฒนา สังคม -ปัจจัยเปลี่ยน แปลงสังคม ความมั่นคง ทางสังคม -รักษาเสถียร ภาพและ ความมั่นคง ทางสังคม
(2) เศรษฐกิจ E	(2.1) -เลือกใช้ เทคโนโลยี เป้าหมาย -เอื้ออำนวย ความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี -สนับสนุนการ พึ่งตนเองทาง เทคโนโลยี -กระจาย เทคโนโลยี อย่างทั่วถึง	(2.2) -สร้างภาวะ สมดุล -พัฒนาการ อย่างต่อเนื่อง -มีประสิทธิภาพ แข่งขันกัน ภายนอก -สามารถในการ ออมและการ ลงทุน -รวมกลุ่มการ ผลิตและ การตลาด	(2.3) -ใช้ประโยชน์ ทรัพยากร ท้องถิ่น -เพิ่มมูลค่า ทางเศรษฐกิจ ในทรัพยากร -ใช้ทรัพยากร อย่างมี ประสิทธิภาพ และดุลยภาพ -ฟื้นฟูและ นำกลับมา ใช้ใหม่	(2.4) -สร้างจิตสำนึก ในการ ประกอบ ทางเศรษฐกิจ -สร้างจิตสำนึก ในการพัฒนา คุณภาพชีวิต -สร้างจิตสำนึก ในความ เป็นธรรม -สร้างจิตสำนึก ในการออม และการลงทุน ที่เหมาะสม	(2.5) -สร้างงานและ รายได้ -ฐานความ มั่นคงและ ความสมดุล ทางสังคม -สร้าง เสถียรภาพ และความเป็น ธรรมทาง เศรษฐกิจ -ผลงาน ประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ
(3) ทรัพยากร R	(3.1) -ฐานการพัฒนา เทคโนโลยี -สร้างความ หลากหลาย	(3.2) -ฐานการผลิต และการ ประกอบการ ที่เหมาะสม	(3.3) -อุดมสมบูรณ์ หรือสามารถใช้	(3.4) -สร้างจิตสำนึก ในภาวะสมดุล ทางธรรมชาติ	(3.5) -สร้างการร่วม กลุ่มทางสังคม -ฐานการรักษา และสืบทอด

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ของ TERMS (Functional Matrix of Terms)

การพึ่งตนเอง	(1) เทคโนโลยี T	(2) เศรษฐกิจ E	(3) ทรัพยากร R	(4) คน (จิตใจ) M	(5) สังคม S
	ในการใช้เทคโนโลยี -ก่อให้เกิดการคิดค้นเทคโนโลยี	ปัจจัยการผลิต -ฐานการพัฒนาที่สืบเนื่อง	ประโยชน์ภาพของระบบนิเวศน์ -อยู่ในสภาพฟื้นฟูได้	-สร้างจิตสำนึกในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ -เอื้ออำนวยคุณภาพ	ประเพณีและวัฒนธรรม -สร้างระเบียบวินัยในการจัดสรรทรัพยากร -ฐานความมั่นคงทางสังคม
(4) คน (จิตใจ) M	(4.1) -สร้างขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี -สร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยี -ควบคุมและกำกับการใช้เทคโนโลยี	(4.2) -ปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน -ผู้ประกอบการการผลิต -ผู้บริโภคและรู้จักประหยัด -ใช้โอกาสทางเศรษฐกิจ -ผู้สร้างองค์กรทางเศรษฐกิจ	(4.3) -เข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์ -รู้จักรักษาอนุรักษ์ทรัพยากร -ให้อยู่ในสภาพดี -สามารถฟื้นฟูทรัพยากร -จิตสำนึกรักษามรดกชาติ	(4.4) -มีจิตสำนึกในการพึ่งตนเอง -มีจิตใจใฝ่พัฒนา -มีความรู้และความสามารถ -ประยุกต์ -มีคุณภาพ -ละเอียดรอบคอบ -ขยันหมั่นเพียร	(4.5) -มีจิตสำนึก -การเป็นสมาชิก -มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม -แรงกระตุ้นและผลักดันทางให้ก้าวหน้า -เป็นผู้สร้างองค์กรทางสังคม -มีความสามัคคี

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ของ TERMS (Functional Matrix of Terms)

การพึ่งตนเอง	(1) เทคโนโลยี T	(2) เศรษฐกิจ E	(3) ทรัพยากร R	(4) คน (จิตใจ) M	(5) สังคม S
(5) สังคม S	(5.1) -สร้างความต้องการทางเทคโนโลยี -สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี -กำหนดประเภทและรูปแบบ	(5.2) -สร้างอุปสงค์สินค้าและบริการ -สร้างองค์กรทางสังคม -สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางเศรษฐกิจเพื่อพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ -อำนวยความสะดวกและการตลาด	(5.3) -ร่วมใช้และรักษาทรัพยากร -ร่วมฟื้นฟูทรัพยากร -ร่วมรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โดยรอบ	(5.4) -สร้างระเบียบวินัยให้แก่คน -รักษาระเบียบวินัยและกติกาสังคม -สร้างจิตสำนึกและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน -สร้างคนให้มุ่งในประโยชน์ส่วนรวม	(5.5) -มีภาวะผู้นำมีส่วนร่วมสูง -มีความเป็นปึกแผ่นทางสังคม -องค์การสังคม -ความรู้และข่าวสารที่เท่าทันโลก

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนชนบทจะพึ่งตนเองและพัฒนาได้ คือ เทคโนโลยี (Technology) เศรษฐกิจ (Economic) ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resource) จิตใจและสังคมนวัตกรรม (Mental and Socio-cultural) โดยเรียกชื่อย่อว่า TERMS และมีความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ (Functional matrix) หมายถึง การทำหน้าที่ของ TERMS แต่ละตัว มีทั้งการทำหน้าที่เพื่อผลประโยชน์เฉพาะตนและขณะเดียวกันก็จะทำประโยชน์แก่ตัวอื่นในระหว่าง 5 องค์ประกอบของ TERMS

2.6 ความหมายการมีส่วนร่วมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

2.6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการพิจารณา ร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตนเอง เปิดโอกาสให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหา เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

United Nations (1978) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ จัดลำดับตามความสำคัญ วางแผนงานและปฏิบัติตามแผน และพัฒนาเป็นองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

Cohen and Uphoff (1980) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นการทำตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การคิดริเริ่มการตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) หมายถึง การมีส่วนร่วมลงแรงทั้งกายและใจ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งผลประโยชน์เป็นทั้งผลประโยชน์ทางด้านวัตถุและทางด้านตัวบุคคล 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการมีส่วนร่วมทั้งในการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนา

2.6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

Maslow (1954) ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของคน โดยมีข้อสมมติฐานคือ คนเรามีความต้องการไม่สิ้นสุด ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จะทำให้เกิดการจูงใจให้แสดงออกทางพฤติกรรม และความต้องการของคนจะเป็นลำดับขั้นที่สูงขึ้นไป ความต้องการของคน แบ่งเป็นลำดับชั้น 5 ชั้น คือ 1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) 2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Security or Safety Needs) 3. ความต้องการการยอมรับจากสังคม (Social Needs) 4. ความภาคภูมิใจในตนเอง (Esteem Needs) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for Self Actualization) มีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น อาหาร น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค การพักผ่อนอย่างเพียงพอ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Security or Safety Needs) หมายถึง ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน
3. ความต้องการการยอมรับจากสังคม (Social Needs) หมายถึง การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การได้รับการยอมรับ และคำชื่นชมจากผู้อื่น
4. ความภาคภูมิใจในตนเอง (Esteem Needs) หมายถึง ความต้องการได้รับการนับถือ ชื่อเสียง เกียรติยศ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for Self Actualization) หมายถึง

ความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เป็นความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จตามที่ตนเองปรารถนาไว้

Alderfer (อ้างใน สมยศ นาวิการ, 2549: 307-308) ทฤษฎี ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory) ได้แบ่งความต้องการของบุคคล เป็น 3 ระดับ คือ

1. ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs) หมายถึง ความต้องการทางร่างกาย และความปลอดภัย เช่น รายได้ สวัสดิการ และสภาพแวดล้อมการทำงาน เปรียบได้กับความต้องการระดับ ความต้องการทางร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงที่ถูกกล่าวถึงในทฤษฎีของ มาสโลว์

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการที่มีความเกี่ยวพันและสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เหมือนกับ ความต้องการการยอมรับจากสังคมในทฤษฎีของมาสโลว์

3. ความต้องการการเจริญเติบโต (Growth Needs) หมายถึง ความต้องการของบุคคล ที่ต้องการการพัฒนา เพื่อความก้าวหน้าและการเติบโต ความต้องการเหล่านี้จะถูกตอบสนองด้วยการมีส่วนร่วมของบุคคล ความต้องการการเจริญเติบโตตรงกับความต้องการความภาคภูมิใจในตนเอง และความต้องการความสำเร็จในชีวิตในทฤษฎีของมาสโลว์

จากทฤษฎีของ Maslow และ Alderfer สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมทางสังคมของบุคคล โดยกิจกรรมนั้นสามารถสนองตอบต่อความต้องการ และก่อให้เกิดความพึงพอใจของบุคคล กิจกรรมทางสังคมเหล่านั้น ก็จะได้รับ การตอบสนองโดยการมีส่วนร่วมของบุคคล และในที่สุดบุคคลก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นในที่สุด

2.7 ความหมายผู้นำและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ

2.7.1 ความหมายผู้นำ

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2537: 3) ให้ความหมายของผู้นำ คือ ผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับมอบหมายและสมาชิกยอมรับ มีบทบาทและอิทธิพลเหนือกลุ่ม มีความสามารถจูงใจชี้้นำให้สมาชิกปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

เสนาะ ตีเยาว์ (2544: 6-8) ให้ความหมายของ ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถนำผู้อื่นให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยอาศัยการจูงใจและบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อให้งานสำเร็จ โดยผู้นำจะอาศัย

ความร่วมมือกับผู้อื่น และความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ธรรมรส โชติคุณุช (2519: 131) ให้ความหมายของ ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้า มีความสามารถในการบริหารปกครอง บังคับบัญชา และจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา หรือกลุ่มชนได้

Du Brin (1998: 431) ให้ความหมายผู้นำ คือบุคคลที่ทำให้หน่วยงานมีความสำเร็จ โดยเป็นผู้สานความสัมพันธ์ กับผู้ตาม กับบุคคลภายนอกหน่วยงาน ผู้นำจะคอยช่วยเหลือสนับสนุนให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

Raymond J. Burdy (1972: 73) ให้ความหมายผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติตามมีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

กล่าวโดยสรุป ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถนำผู้อื่น ให้สามารถทำงานได้บรรลุผลสำเร็จ โดยใช้ความสามารถทางการบริหารจัดการ และการจูงใจผู้อื่น และคอยช่วยเหลือสนับสนุนให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

2.7.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ

ติน ปรัชญาพฤทธิ (2527: 635-637) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีภาวะผู้นำสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีผู้ยิ่งใหญ่ (Greatman Theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผู้นำมีคุณลักษณะพิเศษ บางประการที่ผู้ตามไม่มี เช่น พลังกาย พลังสมอง และขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมแต่ละยุคสมัย เช่น เลนิน ฮิตเลอร์ เป็นต้น

2. ทฤษฎีสภาพแวดล้อม (Environmental Theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผู้ที่จะเป็นผู้นำ ต้องมีความสามารถและความชำนาญ สามารถแก้ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น มหาตมะคานธี และมาร์ติน ลูเธอร์ คิง เป็นต้น

3. ทฤษฎีบุคคลสถานการณ์ (Personal Situational Theories) ทฤษฎีเชื่อว่า ภาวะผู้นำ จะมาจากคุณลักษณะพิเศษของผู้นำ และรวมกับสถานการณ์ที่อยู่รอบตัวผู้นำ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นักทฤษฎีกลุ่มนี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น สถานภาพ ปฏิกริยา ได้ตอบ การรับรู้ และพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มของผู้นำและผู้ตาม เป็นต้น

4. ทฤษฎีปฏิกริยาโต้ตอบความคาดหวัง (Interaction Expectation Theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า

ภาวะผู้นำเกิดจากการมีปฏิริยาโต้ตอบและความคาดหวังของสมาชิกกลุ่ม ผู้นำต้องมีความคิดริเริ่ม และสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของกลุ่มได้

5. ทฤษฎีมนุษยนิยม (Humanistic Theories) ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายของภาวะผู้นำตามทฤษฎีนี้ก็คือ มีการปฏิบัติการเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งผลงาน และคำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ด้วย

6. ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การที่ผู้ตามยอมรับผู้นำ เพราะต่างฝ่าย ต่างแลกเปลี่ยนประโยชน์ซึ่งกันและกัน หากฝ่ายหนึ่งเสียประโยชน์ ก็ไม่สามารถทนได้ ภาวะผู้นำก็จะน้อยลงหรือหมดความสำคัญลง

พิทยา บวรวัฒนา (2541: 68-82) ได้สรุป ผู้นำว่า ผู้นำคือผู้ที่มีอิทธิพลต่อคนอื่น ให้ทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนรวม ผู้นำมีทั้งแบบที่เป็นทางการ คือตามตำแหน่งหน้าที่ที่ถูกกำหนดขึ้นในองค์กร และผู้นำแบบไม่เป็นทางการ สามารถแบ่งผู้นำได้ 3 กลุ่มทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ (Trait Theories) คือ เป็นการศึกษาเรื่องผู้นำ โดยการศึกษาคุณลักษณะของคนที่เป็นผู้นำ ศึกษาลักษณะของบุคคล ซึ่งจะมีอยู่ในตัวผู้นำ เช่น ความฉลาด ความมั่นใจในตนเอง การมีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำเป็นอย่างดี

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำ (Behavioral Theories) คือ การศึกษาพฤติกรรมของผู้นำ ที่คล้ายกัน ซึ่งสามารถสร้างผู้นำได้ โดยผู้นำนั้นจะมีพฤติกรรมที่มุ่งงาน และมุ่งความสัมพันธ์ระหว่างคน เช่น ตัวอย่างของการศึกษาของ การศึกษาของนักวิชาการที่มหาวิทยาลัย Ohio State ซึ่งค้นพบพฤติกรรมของผู้นำ 2 แบบ คือ แบบแรก พฤติกรรมที่เน้นงาน คือ มีการจัดคนให้ทำงานอย่างมีมาตรฐาน ตามเวลาที่ได้กำหนดไว้ และแบบที่สองได้แก่ พฤติกรรมที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน เช่น การไว้เนื้อเชื่อใจกัน การนึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น ผู้นำประเภทนี้จะมีความเป็นกันเอง และถือว่าบุคคลอื่นมีความเท่าเทียมตน นอกจากนี้ยังมีความคิดแบบผู้นำที่เรียกว่า ระบบ 4 (System 4) ของ Rensis Likert โดยสรุป คือ ผู้นำและผู้ตามเป็นความสัมพันธ์ที่มีความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน ผู้นำจะเปิดโอกาสให้ผู้ตามมีส่วนร่วม โดยผู้นำจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมของสมาชิกในระดับต่างๆ มีการวางแผนและทำงาน มีการค้นหาความจำเป็นในสิ่งต่างๆ เพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และผู้นำต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานเพื่อสนับสนุนการทำงาน เป็นต้น

3. ทฤษฎีผู้นำที่ขึ้นกับสถานการณ์ (Contingency theories) ทฤษฎีกลุ่มนี้ให้ความสำคัญต่อปัจจัยสถานการณ์ต่าง ที่เป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จของผู้นำต่างๆ ในองค์กร เช่น

3.1 ผู้นำแบบประชาธิปไตยและเผด็จการ ผู้นำจะมีลักษณะเผด็จการ หรือประชาธิปไตย

ขึ้นอยู่กับ ส่วนผสมของความเป็นเผด็จการและประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด การแยกแยะผู้นำสามารถทำได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับว่ารูปแบบไหนเหมาะกับสถานการณ์ใด

3.2 ผู้นำตามสถานการณ์ (Contingency Model of Leadership) ตามแนวคิดของ Fiedler โดยเสนอว่า ผู้นำสามารถมีอิทธิพลในกลุ่มได้ 3 ปัจจัยได้แก่ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิก ซึ่งเกิดจากความไว้วางใจและการนับถือที่มีต่อผู้นำ 2. โครงสร้างของงาน เช่น ความชัดเจนของการจัดระบบงาน 3. อำนาจหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำ ซึ่งอาจทำให้ลูกน้องหรือผู้ตามเชื่อฟังผู้นำ

Hodg & Johnson (1970: 255-259) ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนสมมติฐาน ต่างๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ (Traitist Theory) โดยมีสมมติฐานว่า ผู้นำที่ประสบผลสำเร็จจะมีลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี
2. ทฤษฎีทางสถานการณ์ (Situatist Theory) โดยมีสมมติฐานว่า ผู้นำจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มว่าเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง
3. ทฤษฎีการเป็นผู้ตาม (Followship Theory) โดยมีสมมติฐานว่า คุณภาพของผู้นำขึ้นอยู่กับผู้ตามซึ่งการประเมินคุณค่าของผู้นำ คือ การวิเคราะห์ผู้ตามนั่นเอง
4. ทฤษฎีของผลรวม (Eclectic Theory) เป็นการนำเอาทั้ง 3 ทฤษฎีมารวมกัน เพื่ออธิบายเกี่ยวกับผู้นำ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้นำ สรุปหลักๆ มี 3 ทฤษฎี คือ 1. ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ เช่น ความสามารถของผู้นำทางกาย การรับรู้ สติปัญญา เป็นต้น 2. ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำ เช่น พฤติกรรมของผู้นำที่เน้นงาน หรือผลงานเป็นหลัก หรือพฤติกรรมของผู้นำที่เน้นคน บรรยากาศการทำงาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ตาม และทฤษฎีทางสถานการณ์ ที่เน้นการแก้ปัญหาและตัดสินใจของผู้นำตามสถานการณ์

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พจนันท์ กองมาก (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับรูปแบบกิจกรรม และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งศึกษาแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งนิคมเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

หรือไม่ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาร้อยละ 72.5 มีการยอมรับกิจกรรมของนิคมในระดับปานกลาง และร้อยละ 27.5 มีการยอมรับในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรม ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าโครงการ และการดูแลให้บริการของเจ้าหน้าที่

กานดาพันธุ์ วันทยะ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี มีผลต่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรโครงการฯ ณ ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรโครงการฯ ณ ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.01 ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรโครงการฯ ณ ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05 ปัจจัยด้านจิตใจมีผลต่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรโครงการฯ ณ ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05 และปัจจัยด้านสังคมมีผลต่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรโครงการฯ ณ ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.10

จรัส โคตะยันต์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” กรณีศึกษาหมู่บ้านก้างปลา ตำบลหนองไผ่ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า สภาพการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมีผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชาวบ้าน ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ด้านการลดรายจ่าย บางครัวเรือนไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ด้านการเพิ่มรายได้ ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร ด้านการประหยัด เงินออมทรัพย์ค่อนข้างน้อย ด้านการเรียนรู้ คนรุ่นใหม่ไม่ใส่ใจที่จะสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่มีการปลูกป่าทดแทน และด้านการเอื้ออาทร คนร่วมกิจกรรมในชุมชนมีจำนวนน้อย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ บทบาทที่โดดเด่นของผู้นำ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีพุทธศาสนา และวัดเป็น

ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ความสามัคคีในชุมชน การจัดเวทีชุมชน สภาพที่พื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตทางการเกษตร ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และชุมชนภายนอก

น้ำฝน ผ่องสุวรรณ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและปัญหาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของหมู่บ้านต้นแบบ จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ หมู่ที่ 3 บ้านท้ายหาด ตำบลท้ายหาด อำเภอเมือง หมู่ที่ 3 บ้านบางจาก ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา และหมู่ที่ 10 บ้านบางใหญ่ ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต แบ่งเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตใจและสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเรียนรู้ และปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของปัญหาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ แบ่งเป็น 4 กลุ่มปัญหา ได้แก่ 1. ปัญหาปัจจัยด้านจิตใจและสังคม คิดเป็นร้อยละ 30.26 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2. ปัญหาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.44 3. ปัญหาปัจจัยด้านการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 0.51 และ 4. ปัญหาปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 3.59

กิริติ เกิดคำ (2552) การศึกษาวิจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอนในการศึกษาความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อสำรวจถึงความสำเร็จในการขับเคลื่อนโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่ดี มีสุข” บ้านสันติสุข เพื่อศึกษาถึงสาเหตุแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุขและแสวงหาแนวทางการเชื่อมโยง และขยายผลในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน/หมู่บ้าน/ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน และสามารถนำไปใช้ในทุกระดับอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย โดยผลการวิจัยพบว่าความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จนสามารถเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีสาเหตุที่สำคัญ คือ 1. ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ 2. ความมุ่งมั่นตั้งใจของชาวบ้านในชุมชน 3. ผู้นำท้องถิ่น/นายก อบต./ผู้บริหาร อบต. 4. กลุ่มแม่บ้าน/กลุ่มสตรี/กลุ่มเยาวชน และ 5. ประชาชนชาวบ้านเป็นสาเหตุแห่งความสำเร็จ

วรารัตน์ พันธุ์สว่าง และคณะ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: บ้านคลองมะพลับ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. เพื่อทราบปัญหา/อุปสรรคในการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ภาวะผู้นำของกรรมการ ความรู้ความเข้าใจในนโยบาย การมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การยอมรับนโยบาย และนำไปสู่ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ รายจ่ายของครัวเรือนลดลง ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกในครัวเรือนมีการออมเงิน ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ชุมชนส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมชนมีการเอื้ออาทร

วิศาล ทำสวน (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา หมู่บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านป่าไผ่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร ด้านจิตใจ และด้านสังคม นอกจากนี้ทางด้านผู้นำชุมชน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน เพราะผู้นำมีการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง เป็นแบบอย่างที่ดี จนเป็นที่ยอมรับและนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม และผลการวิจัยยังพบว่า กระบวนการในการเรียนรู้สู่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ส่งผลให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ โดยผ่านเวทีประชาคมของชุมชนซึ่งทางออกในการแก้ปัญหามุ่งเน้นการพัฒนา ที่ยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกลไกหลัก

วันชัย พลະไกร (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษานบ้านตำแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านตำแย ตามเกณฑ์ประเมินของกระทรวงมหาดไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงิน หมู่บ้านตำแย และปัจจัยที่ส่งผลให้หมู่บ้านตำแยประสบความสำเร็จเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นด้านการออมระดับประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ปัจจัยด้านความหลากหลายทางอาชีพ ปัจจัยด้านศาสนา สังคม และวัฒนธรรม ส่วนปัจจัยด้านการเงินใน

หมู่บ้านตำแย กลุ่มผู้นำได้มีการดำเนินการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของครัวเรือน เพื่อก่อให้เกิดความตระหนักในการใช้จ่ายของครอบครัวด้วยความมีเหตุผลและความพอประมาณ ปัจจัยผู้นำด้านชุมชน ได้แก่ ผู้นำในชุมชนมีภาวะผู้นำสูง ความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิดนอกกรอบ ความรอบคอบและรอบรู้ ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่แรงงานและวิทยากรใช้บุคลากรในท้องถิ่น และบางครั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ให้การสนับสนุนในการจัดทำบัญชีครัวเรือน บุคลากรจากโรงเรียนบ้านตำแย ให้การสนับสนุนในการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีสนับสนุนด้านวิชาการแนะนำทางในการจัดเก็บข้อมูล

กล่าวโดยสรุป จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียง มีหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางด้านจิตใจ ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางการมีส่วนร่วม ปัจจัยทางการสนับสนุนจากรัฐ ปัจจัยทางด้านผู้นำชุมชน เป็นต้น

2.9 ประวัติหมู่บ้านศาลาศักดิ์

ประวัติความเป็นมาของชาวบ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงวาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จากคำบอกเล่าต่อกันมาว่าคุณปู่ทวดทับ แจ่งประดิษฐ์ กับพวกซึ่งเดิมมีถิ่นฐานอยู่ที่ บ้านกบเจา จังหวัดอ่างทอง มีความประสงค์ที่จะย้ายถิ่นฐานทำมาหากิน จึงรวมตัวกับเพื่อนๆ เดินทางออกจากหมู่บ้านกบเจา จังหวัดอ่างทอง เดินด้วยเท้าลัดเลาะระอนแรมมาเรื่อยๆ ตามแนวริมฝั่งแม่น้ำป่าสัก จนมาถึงวัดแห่งหนึ่ง มีความร่มเย็น เงียบสงบ น่าพักอาศัย และที่วัดแห่งนี้เองมีพระภิกษุที่มีความเชี่ยวชาญในการลงเลขอักขระ สักยันต์ จนเป็นที่เลื่องลือ และเป็นที่น่าถือของชาวบ้านและคนทั่วไป คุณปู่ทวดทับและเพื่อนๆ รวม 9 คน จึงตกลงกันว่าจะหยุดพักแรมที่วัดแห่งนี้ก่อน แต่ก็มีเพื่อนร่วมทางกันมาบางส่วนเดินทางต่อไป และมีบางกลุ่มข้ามแม่น้ำป่าสักไปยังฝั่งตรงข้าม (ทิศเหนือ) และเดินทางต่อ ขณะที่พักแรมอยู่ที่วัด คุณปู่ทวดทับและเพื่อนๆ สังเกตว่าพื้นที่โดยรอบและบริเวณที่อยู่ใกล้เคียง เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยิ่ง ด้านทิศเหนือติดแม่น้ำป่าสัก ทำให้มีน้ำสมบูรณ์ตลอดปีเหมาะแก่การเพาะปลูก ทำการเกษตร ทำไร่ทำสวนและทำนาอย่างมาก จึงปรึกษากับเพื่อนๆ และตกลงกันว่าจะพักอาศัยอยู่ที่นี้ก่อน ดังนั้นทุกคนจึงได้จับจองพื้นที่และที่ดิน สำหรับการทำมาหากิน เป็นของตนเอง และสร้างที่อยู่อาศัย ต่อมาจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านศาลาศักดิ์” ตามชื่อเสียงของพระภิกษุที่จำพรรษาอยู่ที่วัดแห่งนี้ และได้เปลี่ยนเป็น “บ้านศาลาศักดิ์” ในเวลาต่อมา จนถึงปัจจุบัน

ขณะที่พักอาศัยอยู่ คุณปู่ทวดทับ ได้ให้หลานชายชื่อ คุณปู่ห้วน แจ่มประดิษฐ์ ขุดต้นสระตื้นจาก บริเวณริมแม่น้ำป่าสัก มาปลูกไว้ที่ลานวัดแห่งนี้ซึ่งยังคงมีอยู่ถึงปัจจุบัน มีอายุราว 3 ช่วงอายุคน หรือ ประมาณ 100 กว่าปีแล้ว ต้นสระตื้นเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านและชุมชนใกล้เคียง จากคำบอกเล่าว่า แต่เดิมเมื่อชาวบ้านในชุมชน และละแวกใกล้เคียงไม่สบาย เป็นไข้ ตัวร้อน เป็นโรคคี้สุกคี้ใส ชาวบ้านจะ นำเอาใบสระตื้นใส่ต้มน้ำดื่มกินหรือต้มน้ำอาบ อาการป่วยจะหายเป็นปกติ ต้นสระตื้นจึงเป็นที่เคารพนับถือของ ชาวบ้านตลอดมาจนถึงปัจจุบัน อนึ่งตามประวัติวัดแห่งนี้ไม่ปรากฏชื่อวัด แต่มีประวัติเล่าต่อๆ กันมาว่า มีสาวโสดชื่อว่าคุณแม่ณรงค์ เป็นผู้อุทิศกุศลสร้างวัดไว้ให้กับชุมชน ปัจจุบันสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้ชำรุด ทุสลายทรุดโทรมไม่สามารถบูรณะได้ คงเหลือเพียงพื้นที่ และต้นสระตื้นใหญ่เท่านั้น ชาวบ้านจึงได้ร่วมมือร่วมใจกัน สร้างอาสนสงฆ์ ศาลพ่อปู่สิงหล และศาลคุณแม่ณรงค์ไว้ที่ใต้ต้นสระตื้น และตั้งชื่อศาลว่า “ศาลแม่ญาณณรงค์” เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านในชุมชน และเป็นสถานที่ประกอบประเพณี ต่างๆ เช่น พิธีทำบุญกลางบ้าน พิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ และจัดกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย เช่นจัดงานวันเด็ก จัดการแข่งขันฟุตบอลประเพณี และเป็นที่ประชุมของชุมชนในหมู่บ้านตลอดมา

คำขวัญหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ศาลาศักดิ์รวมใจ หมอใหญ่ต้นสระตื้น ยึดถือวัฒนธรรม กามเลิศล้ำ ประเพณี มีวิถีความพอเพียง

สภาพโดยทั่วไปหมู่บ้านศาลาศักดิ์ บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 บ้านเรือนดั้งเดิมตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ป่าสักทางทิศใต้ตั้งแต่วัดเชิงราก ตำบลเริงราง อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี การทำนา ของ ชาว บ้าน ศาลาศักดิ์สามารถทำนาได้อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยอาศัยน้ำจากฝายธรรมชาติและคลองส่งน้ำจาก แม่น้ำป่าสัก ของชลประทาน

ขอบเขต

- ทิศเหนือ ติดกับแม่น้ำป่าสักทางด้านฝั่งซ้าย
- ทิศใต้ ติดกับบ้านคูตะเภา หมู่ที่ 7 ตำบลเริงราง ตำบลเสนาให้
- ทิศตะวันออก ติดกับหมู่ที่ 2 ตำบลเริงราง อำเภอเสนาให้
- ทิศตะวันตก ติดกับบ้านสระอ่างทอง ตำบลท่าหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ดี แหล่งน้ำสมบูรณ์เพียงพอ มีแม่น้ำป่าสัก ไหลผ่านและมีคลองส่งน้ำของกรมชลประทาน เหมาะสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำสวน ทำไร่ ทำนา และเลี้ยงสัตว์

ข้อมูลครอบครัวและประชากร

จำนวนครัวเรือนรวม 94 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่รวม 319 คน

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเวียงวางได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ประจำปี 2554 และได้รับน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในหมู่บ้าน คือร่วมกับแกนนำหมู่บ้านดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ประจำปี 2554 โดยมีกิจกรรมคือ การจัดทำบัญชีครัวเรือนหมู่บ้านต้นแบบ การทำกิจกรรมโดยใช้หลัก 6x2 (6 ด้าน 12 ตัวชี้วัด) เพื่อเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิต เช่น ครัวเรือนมีการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานทำให้ลดรายจ่ายในครอบครัว ครัวเรือนมีอาชีพเสริม เช่น การเย็บผ้าโหล ทำให้เพิ่มรายได้ของครัวเรือน ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้าน เป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชน ครัวเรือนมีการดูแลคนจน คนด้อยโอกาส และมีการเอื้ออาทรต่อกัน มีการทำกิจกรรมการปลูกต้นไม้ร่วมกันในหมู่บ้านและบริเวณศูนย์การเรียนรู้ ทำให้หมู่บ้านร่มรื่นและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ชุมชนมีการอนุรักษ์การทำข้าวนาโยน เพื่อการอนุรักษ์และขยายผลภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการทำไร่-นาสวนผสม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รางวัลแห่งความภูมิใจของหมู่บ้านศาลาศักดิ์

1. โล่รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงประเภท“อยู่ดี กินดี” โดย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
2. รางวัลผู้นำชุมชนบ้านเขียวขจีดีเด่น โดยมูลนิธิธิดาบ้านราชพฤกษ์
3. กิจกรรมการประกวดประเภทบุคคล/หมู่บ้าน ภายใต้โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสักด้านการเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 1 ประจำปี 2554 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทหมู่บ้าน และรับรางวัลชนะเลิศประเภทบุคคล

2.10 ประวัติหมู่บ้านบ้านโคก หมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี สมัยแต่ก่อนมาสภาพพื้นที่หมู่บ้านเป็นนาโคก น้ำในการเกษตรไม่สะดวกชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านโคก อยู่กันเป็นกลุ่มบ้านและเรียกตามชื่อกลุ่มบ้าน เช่น กลุ่มบ้านโคกกลาง กลุ่มบ้านโคกกระถิน

อัตลักษณ์ชุมชน หมู่บ้านแบบวิถีชีวิตไทย วิถีชนบท แบบพอเพียง

สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านบ้านโคก

บ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่การทำนาของชาวบ้านบ้านโคกสามารถทำนาได้อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีคลองส่งน้ำระบบชลประทาน เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และมีแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค มีกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มเลี้ยงโค กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมกลองยาว มีงานประเพณีภูมิปัญญา คือ งานจักสาน

ขอบเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านมะกรูด หมู่ที่ 1 ตำบลม่วงงาม ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลไถ่เส้า อำเภอหนองแขง
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเสนาห์ ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเรณู อำเภอเสนาห์

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ดี แหล่งน้ำสมบูรณ์เพียงพอ และมีคลองส่งน้ำของ
กรมชลประทาน และแหล่งน้ำสาธารณะเหมาะสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำสวน ทำไร่
ทำนา และเลี้ยงสัตว์

ข้อมูลครอบครัวและประชากร

จำนวนครัวเรือนรวม 70 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่รวม 215 คน

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียงต้นแบบเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ประจำปี 2555 และได้รับน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา
ปรับใช้ โดยมีกิจกรรมคือ มีกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมกลองยาว นอกจากนี้ยังมี
ประเพณีที่สำคัญ เช่น ประเพณีแห่พระ ประเพณีทำบุญข้าวห่อ และประเพณีทำบุญกลางบ้าน มีการ
สืบทอดภูมิปัญญา คือ งานจักสาน ราววัลแห่งความภูมิใจของหมู่บ้านบ้านโคก ไร่ราววัลพระราชทาน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประเภท “พออยู่ พอกิน”
โดย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม คือ สมาชิกหมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 จำนวน 94 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน 319 คน และสมาชิกหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 จำนวน 70 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน 215 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 534 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวน 534 คน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าทุกหน่วยประชากรได้มีโอกาสรับเลือกเป็นตัวแทนประชากร ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนเท่ากับ 226 คน โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีจำนวน 135 คน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 126 คน คิดเป็นร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม 93% และจำนวนกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านบ้านโคก มีจำนวน 91 คน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 80 คน คิดเป็นร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม 88% และรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ และหมู่บ้านบ้านโคก มีจำนวน 226 คน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 206 คน คิดเป็นร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม 91%

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเวียงราง อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี	319	60	135	60
หมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ต.ม่วงงาม อ.เส้าไห้ จังหวัดสระบุรี	215	40	91	40
รวม	534	100	226	100

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการออกแบบสอบถาม

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากเอกสารรายงานของหมู่บ้านศาลาคัดดี หมู่ที่ 1 และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสำหรับสอบถามสมาชิกหมู่บ้านศาลาคัดดี หมู่ที่ 1 และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อบัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

3.5 การประมวลผล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยในส่วนของข้อมูล แบบสอบถามที่ได้จะทำ การลงรหัส ข้อมูลจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science SPSS for Window) โดยนำผลที่ได้จากการประมวลผลมาจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

3.6 การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบแบบสอบถามได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ รองคณบดี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และหัวหน้ารายวิชา คุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผศ. จุลศักดิ์ ชาญณรงค์ อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา จากการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา การเรียงลำดับคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง (Pre-Test) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach-Coefficient) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้เมื่อต้องการหาค่าความเที่ยงในลักษณะที่แสดงความสอดคล้องภายในของเครื่องมือวัด เมื่อค่าที่วัดได้มีสองค่าหรือมากกว่า ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มประชากรในช่วงทดสอบแบบสอบถาม 32 ชุด หลังจากคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตามวิธีการดังกล่าว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Sciences (SPSS) พบว่าแบบสอบถามมีค่า $\alpha = .97$ ซึ่งค่าแอลฟา (α) อยู่ในระดับมาตรฐานที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.05 ถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมกับงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ดังนั้นกล่าวได้ว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ระดับสูง

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปอธิบายระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านต่างๆ ตามค่าของคะแนนเฉลี่ย (Mean) และเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น

เห็นด้วยมากที่สุด	= 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	= 4 คะแนน
เฉยๆ	= 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	= 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	= 1 คะแนน

จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปอธิบายระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

โดยต้องการจำแนกความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ ตามค่าของคะแนนเฉลี่ย (Mean)

3.68 – 5.00	ความคิดเห็นในเชิงบวก ระดับมาก
2.34 – 3.67	ความคิดเห็นในเชิงบวก ระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	ความคิดเห็นในเชิงลบ ระดับน้อย

2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยกำหนดค่าทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นทางสถิติที่ 99% และ 95% และทำการทดสอบเพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระโดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient (r) หรือ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

โดยมีเกณฑ์การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ค่า r	= .01 - .25	มีความสัมพันธ์กันเล็กน้อย
	= .26 - .55	มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
	= .56 - .75	มีความสัมพันธ์กันสูง
	= .76 - .99	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
	= 1	มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหัวข้อ เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ศึกษาวิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งผลการวิเคราะห์เป็น ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- ตอนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	หมู่บ้านศาลาศักดิ์		หมู่บ้านบ้านโคก		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	60	47.60	28	35.00	88	42.70
หญิง	66	52.40	52	65.00	118	57.30
รวม	126	100.00	80	100.00	206	100.00

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยผู้ตอบแบบสอบถามจาก หมู่บ้านศาลาศักดิ์เพศหญิง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 และเพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 และหมู่บ้าน บ้านโคก จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 57.30 และเพศชาย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	หมู่บ้านศาลาศักดิ์		หมู่บ้านบ้านโคก		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า / เท่ากับ 20 ปี	4	3.20	1	1.25	5	2.40
21 - 30 ปี	16	12.70	3	3.75	19	9.20
31 - 40 ปี	26	20.60	4	5.00	30	14.60
41 - 50 ปี	42	33.30	27	33.75	69	33.50
51 - 60 ปี	21	16.70	23	28.75	44	21.40
มากกว่า 60 ปี	17	13.50	22	27.50	39	18.90
รวม	126	100.00	80	100.00	206	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ หมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 อันดับที่สองมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 อันดับที่สาม มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ส่วนหมู่บ้านบ้านโคก ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 อันดับที่สอง มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 อันดับที่สาม มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 อันดับที่สองมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 และอันดับที่สาม มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	หมู่บ้านศาลาศักดิ์		หมู่บ้านบ้านโคก		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	13	10.31	1	1.25	14	6.80
ประถมศึกษา	46	36.51	41	51.25	87	42.20
มัธยมศึกษา ตอนต้น	11	8.73	11	13.75	22	10.70
มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	29	23.02	9	11.25	38	18.40
อนุปริญญา/ ปวท./ปวส.	11	8.73	10	12.50	21	10.20
ปริญญาตรี	16	12.70	8	10.00	24	11.70
รวม	126	100.00	80	100.00	206	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ หมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นอันดับที่หนึ่ง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 36.51 อันดับที่สอง มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 23.02 อันดับที่สาม มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 ส่วนหมู่บ้านบ้านโคก ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นอันดับที่หนึ่ง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 51.25 อันดับที่สอง มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 อันดับที่สาม มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวท./ปวส. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 อันดับที่สอง มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40 และอันดับที่สาม มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	หมู่บ้านศาลาคัดดี		หมู่บ้านบ้านโคก		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำการเกษตร	44	34.92	26	32.50	70	34.00
ค้าขาย/ทำธุรกิจ	12	9.52	8	10.00	20	9.70
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	13	10.32	7	8.75	20	9.70
รับจ้าง	57	45.24	39	48.75	96	46.60
รวม	126	100.00	80	100.00	206	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ หมู่บ้านศาลาคัดดี มีอาชีพหลักมากเป็นอันดับที่หนึ่งคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 45.24 อันดับที่สอง มีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 อันดับที่สาม มีอาชีพหลักคือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.32 ส่วนหมู่บ้านบ้านโคก มีอาชีพหลักมากเป็นอันดับที่หนึ่งคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 อันดับที่สอง มีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 อันดับที่สามคือ ค้าขาย/ทำธุรกิจ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักมากเป็นอันดับที่หนึ่งคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 อันดับที่สอง มีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และอันดับที่สาม คือ ค้าขาย/ทำธุรกิจ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ
ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเสนอในภาพรวม

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
ด้านเทคโนโลยี	3.95	0.76	มาก	3.55	0.77	ปานกลาง	3.80	0.78	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	4.07	0.83	มาก	3.61	0.93	ปานกลาง	3.89	0.89	มาก
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	4.18	0.82	มาก	3.89	0.71	มาก	4.07	0.79	มาก
ด้านจิตใจ	4.36	0.81	มาก	4.25	0.63	มาก	4.32	0.75	มาก
ด้านสังคมวัฒนธรรม	4.35	0.72	มาก	4.49	0.58	มาก	4.40	0.67	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.05	0.92	มาก	3.90	0.75	มาก	3.99	0.86	มาก
ด้านผู้นำหมู่บ้าน	4.21	0.66	มาก	4.14	0.69	มาก	4.18	0.67	มาก
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ	4.08	0.64	มาก	4.03	0.64	มาก	4.06	0.64	มาก
ภาพรวม	4.16	0.65	มาก	3.98	0.45	มาก	4.09	0.58	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมของหมู่บ้านศาลาคักดี อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.16 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถจำแนก ตามลำดับได้ดังนี้ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36 เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านสังคม วัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สาม ได้แก่ ด้านผู้นำหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ส่วนในภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถจำแนกตามลำดับ ได้ดังนี้ ด้านสังคม วัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.49 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สาม ได้แก่ ด้านผู้นำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านอยู่ในความคิดเห็นระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถจำแนก ตามลำดับได้ดังนี้ ด้านสังคม วัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สามได้แก่ ด้านผู้นำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านเทคโนโลยี

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
1. หมู่บ้านของท่านมีการนำอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่เป็นเทคโนโลยี ภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน	3.90	0.85	มาก	3.44	0.90	ปานกลาง	3.72	0.89	มาก
2. หมู่บ้านของท่านมีการนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน	3.96	0.86	มาก	3.56	0.85	ปานกลาง	3.81	0.88	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านเทคโนโลยี

ปัจจัย ด้าน เทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
3. หมู่บ้านของท่าน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ พัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีภูมิปัญญา พื้นบ้านมาใช้ให้เกิด ประโยชน์เพื่อ ลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลา การทำงาน	3.97	0.78	มาก	3.61	0.83	ปาน กลาง	3.83	0.82	มาก
4. หมู่บ้านของท่าน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ พัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ให้เกิดประโยชน์ เพื่อลดค่าใช้จ่าย หรือลดเวลาการทำงาน	3.99	0.82	มาก	3.60	0.85	ปาน กลาง	3.84	0.85	มาก
ภาพรวม	3.95	0.76	มาก	3.55	0.77	ปาน กลาง	3.80	0.78	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่าปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ในหมู่บ้านศาลาศักดิ์มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ในหมู่บ้านศาลาศักดิ์มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีภูมิปัญญาพื้นบ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า หมู่บ้านศาลาศักดิ์มีการนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.86 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และในภาพรวมทางด้านปัจจัยเทคโนโลยีของหมู่บ้าน ศาลาศักดิ์ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.95 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าหมู่บ้าน บ้านโคก ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีภูมิปัญญาพื้นบ้านมาใช้ ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.83 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง รองลงมาคือ หมู่บ้านบ้านโคกส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลด ค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 อยู่ใน ความคิดเห็นระดับปานกลาง สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า หมู่บ้านบ้านโคกมีการนำ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการ ทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง และในภาพรวมทางด้านปัจจัยเทคโนโลยีของหมู่บ้านบ้านโคก มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.55 และมีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าหมู่บ้านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ พัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลา การทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาหมู่บ้านทั้งสองมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาพื้นบ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบ

แบบสอบถามเห็นว่า หมู่บ้านทั้งสองมีการนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 อยู่ในระดับมาก และในภาพรวมทางด้านปัจจัยเทคโนโลยีของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัย ด้าน เศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์ดี			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน (S.D.)	ระดับ	
5. คริวเรือนของท่านมีอาชีพและมีรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว	4.08	0.85	มาก	3.55	1.01	ปานกลาง	3.87	0.95	มาก
6. คริวเรือนของท่านมีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	4.03	0.91	มาก	3.59	0.95	ปานกลาง	3.86	0.95	มาก
7. คริวเรือนของท่านมีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้	4.10	0.87	มาก	3.69	0.92	มาก	3.94	0.91	มาก
ภาพรวม	4.07	0.83	มาก	3.61	0.93	ปานกลาง	3.89	0.89	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาคักดี เห็นว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ในหมู่บ้านศาลาคักดี คริวเรือมีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ในหมู่บ้านศาลาคักดี คริวเรือมีอาชีพและมีรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าในหมู่บ้านศาลาคักดี คริวเรือมีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และในภาพรวมทางด้านปัจจัยเศรษฐกิจของหมู่บ้านศาลาคักดี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าหมู่บ้านบ้านโคก คริวเรือมีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.69 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือในหมู่บ้านบ้านโคกคริวเรือมีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าในหมู่บ้านบ้านโคก คริวเรือมีอาชีพและมีรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง และในภาพรวมทางด้านปัจจัยเศรษฐกิจของหมู่บ้านบ้านโคก มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.61 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คริวเรือมีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.94 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ คริวเรือมีอาชีพและมีรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.87 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และอันดับที่สาม คริวเรือมีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และในภาพรวมทางด้านปัจจัยเศรษฐกิจของหมู่บ้านศาลาคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจัย ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคัดดี			บ้านโคก			รวม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
8. หมู่บ้านของท่าน มีทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ เพียงพอต่อการนำมาใช้ ให้เกิดประโยชน์	4.18	0.94	มาก	3.81	0.70	มาก	4.04	0.87	มาก
9. หมู่บ้านของท่าน ส่งเสริม สนับสนุน ให้นำทรัพยากรธรรมชาติ หรือวัตถุดิบที่มีอยู่ใน หมู่บ้านมาใช้ให้เกิด ประโยชน์	4.10	0.80	มาก	3.91	0.78	มาก	4.02	0.80	มาก
10. หมู่บ้านของท่าน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ ดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ในหมู่บ้านให้มี ความอุดมสมบูรณ์	4.25	0.85	มาก	3.95	0.76	มาก	4.14	0.83	มาก
ภาพรวม	4.18	0.82	มาก	3.89	0.71	มาก	4.07	0.79	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาคักดี เห็นว่า ปัจจัยทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ในหมู่บ้านศาลาคักดี มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.25 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.85 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ในหมู่บ้านศาลาคักดี มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และมี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าในหมู่บ้านศาลาคักดี มีการส่งเสริม สนับสนุนให้นำทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุดิบที่มีอยู่ในหมู่บ้าน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก และในภาพรวมปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านศาลาคักดี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า หมู่บ้านบ้านโคก มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดม สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.95 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็นระดับ มาก รองลงมาคือในหมู่บ้านบ้านโคก มีการส่งเสริม สนับสนุนให้นำทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุดิบที่มีอยู่ ในหมู่บ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ใน ความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าในหมู่บ้านบ้านโคก มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และมี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และในภาพรวมปัจจัยด้าน ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านบ้านโคก มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.89 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า หมู่บ้านทั้งสองมีการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และมีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านทั้งสอง มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และอันดับที่สาม คือ หมู่บ้าน ทั้งสองมีการส่งเสริม สนับสนุนให้นำทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุดิบที่มีอยู่ในหมู่บ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และใน ภาพรวมทางด้านปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านศาลาคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านจิตใจ

ปัจจัย ด้าน จิตใจ	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
11. ท่านมีความ ภาคภูมิใจในชีวิตของ ตนเอง	4.35	0.89	มาก	4.22	0.69	มาก	4.30	0.82	มาก
12. ท่านมีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคได้	4.34	0.89	มาก	4.23	0.69	มาก	4.30	0.82	มาก
13. ท่านยึดมั่นใน แนวทางคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิต	4.39	0.83	มาก	4.26	0.65	มาก	4.34	0.77	มาก
14. ท่านมักจะเสียสละ สิ่งต่างๆ และเวลาเพื่อ ประโยชน์สุขของส่วนรวม และผู้อื่น	4.37	0.85	มาก	4.24	0.75	มาก	4.32	0.81	มาก
15. ท่านมักจะแสวงหา ความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.88	มาก	4.30	0.75	มาก	4.32	0.83	มาก
ภาพรวม	4.36	0.81	มาก	4.25	0.63	มาก	4.32	0.75	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่าปัจจัยทางด้านจิตใจ ในหมู่บ้านศาลาศักดิ์ สมาชิกในหมู่บ้านยึดมั่นในแนวทางคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.39 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมักจะเสียสละสิ่งต่างๆ และเวลาเพื่อ ประโยชน์สุขของส่วนรวมและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 สำหรับ อันดับที่สาม สมาชิกในหมู่บ้านมีความภาคภูมิใจในชีวิตของตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และในภาพรวมปัจจัยด้านจิตใจของผู้ตอบ แบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.36 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.81 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านจิตใจของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่าหมู่บ้านบ้านโคก สมาชิกในหมู่บ้านจะแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย สูงสุดเท่ากับ 4.30 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือใน หมู่บ้านบ้านโคก สมาชิกในหมู่บ้านยึดมั่นในแนวทางคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.26 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าในหมู่บ้านบ้านโคก สมาชิกในหมู่บ้านมักจะเสียสละสิ่งต่างๆและเวลาเพื่อ ประโยชน์สุขของส่วนรวมและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ใน ความคิดเห็นระดับมาก และในภาพรวมปัจจัยด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.25 และมีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สมาชิกในหมู่บ้านยึดมั่นในแนวทาง คุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมักจะแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 นอกจากนี้ผู้ตอบ แบบสอบถามมักจะเสียสละสิ่งต่างๆ และเวลาเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และอันดับที่สาม คือ สมาชิก ในหมู่บ้านมีความภาคภูมิใจในชีวิตของตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และสมาชิกในหมู่บ้าน มีจิตใจ ที่เข้มแข็งสามารถต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก โดยในภาพรวมหมู่บ้านทั้งสองปัจจัยด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านสังคม วัฒนธรรม

ปัจจัย ด้าน สังคมวัฒนธรรม	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
16. ท่านและสมาชิก ในหมู่บ้านมีความสามัคคี	4.37	0.78	มาก	4.44	0.71	มาก	4.39	0.75	มาก
17.ท่านมีความห่วงใย ความเอื้ออาทร คอยช่วยเหลือสมาชิก ในหมู่บ้านด้วย ความจริงใจ	4.33	0.78	มาก	4.49	0.60	มาก	4.39	0.72	มาก
18. ท่านอนุรักษ์และ สืบทอดประเพณีอันดีงาม ของหมู่บ้าน	4.35	0.80	มาก	4.54	0.57	มาก	4.42	0.73	มาก
ภาพรวม	4.35	0.72	มาก	4.49	0.58	มาก	4.40	0.67	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่าปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.37 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม สมาชิกในหมู่บ้านมีความห่วงใยความเอื้ออาทร คอยช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้านด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 อยู่ในระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม ของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกในหมู่บ้านอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.54 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมีความห่วงใย ความเอื้ออาทร คอยช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้านด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 อยู่ในระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกในหมู่บ้านอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.42 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และสมาชิกในหมู่บ้านมีความห่วงใย ความเอื้ออาทร คอยช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้านด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 อยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการมีส่วนร่วม

ปัจจัย ด้าน การมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
19. ท่านมีส่วนร่วม ในการศึกษาและค้นหา ปัญหาของหมู่บ้าน	4.08	0.96	มาก	3.83	0.73	มาก	3.98	0.88	มาก
20. ท่านมีส่วนร่วม ในการวิเคราะห์และ จัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาของหมู่บ้าน	3.99	1.02	มาก	3.88	0.77	มาก	3.95	0.93	มาก
21. ท่านมีส่วนร่วม ในการวางแผนงาน พัฒนาหมู่บ้าน	4.00	1.05	มาก	3.95	0.95	มาก	3.98	1.01	มาก
22. ท่านมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานพัฒนา หมู่บ้าน	4.10	0.99	มาก	3.98	0.89	มาก	4.05	0.95	มาก
23. ท่านมีส่วนร่วม ในการติดตามประเมินผล งานพัฒนาหมู่บ้าน	4.08	0.98	มาก	3.89	0.76	มาก	4.00	0.91	มาก
ภาพรวม	4.05	0.92	มาก	3.90	0.75	มาก	3.99	0.86	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่าปัจจัยทางด้านการมีส่วนร่วม สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และ สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 อยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 อยู่ในระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านการมีส่วนร่วม ของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.98 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.05 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และสมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 อยู่ในระดับมาก และสมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านผู้นำหมู่บ้าน

ปัจจัย ด้าน ผู้นำหมู่บ้าน	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
24. ผู้นำหมู่บ้าน ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาหมู่บ้านโดย ยึดแนวทางหลัก เศรษฐกิจพอเพียง	4.18	0.86	มาก	4.19	0.75	มาก	4.18	0.82	มาก
25. ผู้นำหมู่บ้าน ผลักดันให้สมาชิก ในหมู่บ้านดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	4.16	0.73	มาก	4.16	0.70	มาก	4.16	0.72	มาก
26. ผู้นำหมู่บ้าน มีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของการพัฒนาหมู่บ้าน ตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	4.23	0.73	มาก	4.16	0.77	มาก	4.20	0.74	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านผู้นำหมู่บ้าน

ปัจจัย ด้าน ผู้นำหมู่บ้าน	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
27. ผู้นำหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้สมาชิก ในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ตัดสินใจในการพัฒนา หมู่บ้านตามแนว หลักเศรษฐกิจพอเพียง	4.24	0.69	มาก	4.05	0.83	มาก	4.17	0.75	มาก
28. ผู้นำหมู่บ้าน มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และมีความ ขยันขันแข็งทุ่มเท ในการทำงาน	4.22	0.70	มาก	4.14	0.84	มาก	4.19	0.76	มาก
ภาพรวม	4.21	0.66	มาก	4.14	0.69	มาก	4.18	0.67	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่าปัจจัยทางด้านผู้นำหมู่บ้าน เห็นว่าผู้นำหมู่บ้านเปิดโอกาสให้สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.24 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ผู้นำหมู่บ้านมีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้นำหมู่บ้านมีความ

ซื่อสัตย์ มีคุณธรรมและมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 อยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาคักดี ปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางด้านผู้นำหมู่บ้าน ของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้นำหมู่บ้านให้ความสำคัญกับการพัฒนาหมู่บ้านโดยยึดแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.19 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ผู้นำหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมและมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 อยู่ในระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้นำหมู่บ้านมีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และผู้นำหมู่บ้านผลักดันให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้นำหมู่บ้านมีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.20 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ผู้นำหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมและมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม ผู้นำหมู่บ้านให้ความสำคัญกับการพัฒนาหมู่บ้านโดยยึดแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

ปัจจัย ด้าน การสนับสนุนจาก หน่วยงานรัฐ	ระดับความคิดเห็น								
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
29. หน่วยงานของรัฐ ให้การสนับสนุนการ พัฒนาหมู่บ้านตาม แนวทางหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	4.12	0.71	มาก	4.05	0.69	มาก	4.09	0.70	มาก
30. หน่วยงานของรัฐ ได้มีการประสานงาน กับหมู่บ้านเพื่อหาทาง พัฒนาหมู่บ้านตามแนว หลักเศรษฐกิจพอเพียง	4.11	0.76	มาก	4.01	0.75	มาก	4.07	0.76	มาก
31. หน่วยงานของรัฐ ได้ถ่ายทอดความรู้ ด้าน หลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน	4.05	0.69	มาก	3.99	0.72	มาก	4.02	0.70	มาก
32. หน่วยงานของรัฐ ได้ผลักดัน กระตุ้น ให้สมาชิกในหมู่บ้าน ดำเนินชีวิตตามแนวหลัก เศรษฐกิจพอเพียง	4.04	0.83	มาก	4.06	0.72	มาก	4.05	0.79	มาก
ภาพรวม	4.08	0.64	มาก	4.03	0.64	มาก	4.06	0.64	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่าปัจจัยทางการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.12 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หน่วยงานของรัฐได้มีการประสานงานกับหมู่บ้านเพื่อหาทางพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม หน่วยงานของรัฐได้ถ่ายทอดความรู้ด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 อยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 อยู่ในระดับมาก

ส่วนปัจจัยทางการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ ของหมู่บ้านบ้านโคก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า หน่วยงานของรัฐได้ผลักดัน กระตุ้นให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.06 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 อยู่ในระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม หน่วยงานของรัฐได้มีการประสานงานกับหมู่บ้านเพื่อหาทางพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เห็นว่า หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หน่วยงานของรัฐได้มีการประสานงานกับหมู่บ้านเพื่อหาทางพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก สำหรับอันดับที่สาม หน่วยงานของรัฐได้ผลักดัน กระตุ้นให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 อยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเสนอในภาพรวม

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
ด้านการลดรายจ่าย	4.20	0.84	มาก	3.91	0.66	มาก	4.09	0.79	มาก
ด้านการเพิ่มรายได้	4.08	0.96	มาก	3.61	0.94	ปาน กลาง	3.90	0.98	มาก
ด้านการประหยัด	4.17	0.91	มาก	3.59	0.91	ปาน กลาง	3.95	0.95	มาก
ด้านการเรียนรู้	4.04	0.89	มาก	3.48	0.83	ปาน กลาง	3.83	0.90	มาก
ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน	4.08	0.90	มาก	3.87	0.75	มาก	4.00	0.85	มาก
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน	4.29	0.82	มาก	4.13	0.59	มาก	4.23	0.74	มาก
ภาพรวม	4.15	0.81	มาก	3.77	0.59	มาก	4.00	0.75	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมของหมู่บ้านศาลาคักดี อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.15 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถจำแนกตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สาม ได้แก่ ด้านการประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถจำแนกตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สามได้แก่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถจำแนก ตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สาม ได้แก่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการลดรายจ่าย

ปัจจัยด้านการลดรายจ่าย	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
1. ครั้วเรือนของท่านใช้พื้นที่บริเวณบ้านหรือใช้กระถางภาชนะที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว	4.25	0.82	มาก	3.90	0.74	มาก	4.11	0.80	มาก
2. สมาชิกทุกคนในครั้วเรือนของท่านประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี	4.16	0.98	มาก	3.93	0.76	มาก	4.07	0.91	มาก
ภาพรวม	4.20	0.84	มาก	3.91	0.66	มาก	4.09	0.79	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านการลดรายจ่าย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่า ครั้วเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านใช้พื้นที่บริเวณบ้าน หรือใช้กระถางภาชนะที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.25 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกทุกคนในครั้วเรือนของหมู่บ้าน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ปัจจัยด้านการลดรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ปัจจัยด้านการลดรายจ่ายของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านบ้านโคก เห็นว่า สมาชิกทุกคนในครัวเรือนของหมู่บ้าน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.93 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านใช้พื้นที่บริเวณบ้าน หรือใช้กระถางภาชนะที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการลดรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

โดยภาพรวมทางด้านปัจจัยด้านการลดรายจ่ายของทั้งสองหมู่บ้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านใช้พื้นที่บริเวณบ้าน หรือใช้กระถางภาชนะที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกทุกคนในครัวเรือนของหมู่บ้าน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านการลดรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้

ปัจจัย ด้านการเพิ่มรายได้	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
3. คริวเรือนของท่าน มีอาชีพอื่นนอกจาก อาชีพหลัก ที่ทำให้ คริวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น	4.09	1.04	มาก	3.57	1.04	ปาน กลาง	3.89	1.06	มาก
4. คริวเรือนของท่าน มีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบ อาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกในคริวเรือน ที่เหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผักปลอดสารพิษ	4.07	1.03	มาก	3.65	0.98	ปาน กลาง	3.91	1.03	มาก
ภาพรวม	4.08	0.96	มาก	3.61	0.94	ปาน กลาง	3.90	0.98	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาคัดดี เห็นว่า ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลัก ที่ทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้าน มีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือใน การประกอบอาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนที่เหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผัก ปลอดสารพิษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาคัดดี ปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้ของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสอบถามของหมู่บ้านบ้านโคก เห็นว่า ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้าน มีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือใน การประกอบอาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนที่เหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผัก ปลอดสารพิษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.65 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 อยู่ในความคิดเห็น ระดับปานกลาง รองลงมาคือ ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลัก ที่ทำให้ ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 อยู่ในความ คิดเห็นระดับปานกลาง และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง

โดยภาพรวมทางด้านปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้ของทั้งสองหมู่บ้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้าน มีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการ ประกอบอาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนที่เหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผัก ปลอดสารพิษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก รองลงมาคือ ครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลัก ที่ทำให้ครัวเรือน มีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านการเพิ่มรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการประหยัด

ปัจจัย ด้านการประหยัด	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
5. คริวเรือนของท่าน มีการฝากเงินไว้กับ ธนาคาร/สถาบันการเงิน/ กลุ่มออมทรัพย์	4.13	0.97	มาก	3.60	1.01	ปาน กลาง	3.93	1.02	มาก
6. คริวเรือนของท่าน มีการใช้จ่าย อย่างประหยัด คำนึงถึง ความสมเหตุ สมผล ก่อนใช้จ่าย	4.21	0.95	มาก	3.59	0.94	ปาน กลาง	3.97	0.99	มาก
ภาพรวม	4.17	0.91	มาก	3.59	0.91	ปาน กลาง	3.95	0.95	มาก

จากตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ
ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านการประหยัด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาคักดี เห็นว่า คริวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีการใช้จ่าย
อย่างประหยัด คำนึงถึงความสมเหตุ สมผล ก่อนใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.21 และมีค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ คริวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีการ
ฝากเงินไว้กับ ธนาคาร/สถาบันการเงิน/กลุ่มออมทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 0.97 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาคักดี ปัจจัยด้านการประหยัด
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ปัจจัยด้านการประหยัดของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านบ้านโคก เห็นว่า คริวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีการฝากเงินไว้กับ ธนาคาร/สถาบันการเงิน/กลุ่มออมทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.60 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง รองลงมาคือ คริวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีการใช้จ่ายอย่างประหยัด คำนึงถึงความสมเหตุ สมผล ก่อนใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง

โดยภาพรวมทางด้านปัจจัยด้านการประหยัดของทั้งสองหมู่บ้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คริวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีการใช้จ่าย อย่างประหยัด คำนึงถึงความสมเหตุ สมผล ก่อนใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.97 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ คริวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมีการฝากเงินไว้กับ ธนาคาร/สถาบันการเงิน/กลุ่มออมทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านการประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการเรียนรู้

ปัจจัย ด้านการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
7. หมู่บ้านของท่าน มีการบันทึกภูมิปัญญา ในรูปแบบต่างๆ	3.99	0.95	มาก	3.43	0.87	ปาน กลาง	3.77	0.96	มาก
8. หมู่บ้านของท่าน มีการถ่ายทอดภูมิปัญญา และนำไปใช้ประโยชน์	4.03	0.94	มาก	3.45	0.87	ปาน กลาง	3.81	0.95	มาก
9. หมู่บ้านของท่าน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นหรือ จัดเวทีการเรียนรู้ ในเรื่องหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	4.11	0.94	มาก	3.58	0.90	ปาน กลาง	3.90	0.96	มาก
ภาพรวม	4.04	0.89	มาก	3.48	0.83	ปาน กลาง	3.83	0.90	มาก

จากตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ เห็นว่า ภายในหมู่บ้านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือจัด เวทีการเรียนรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ภายในหมู่บ้านมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาและ นำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก อันดับที่สามได้แก่ ภายในหมู่บ้านมีการบันทึกภูมิปัญญาในรูปแบบต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้าน ศาลาศักดิ์ ปัจจัยด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 อยู่ใน ความคิดเห็นระดับมาก

ปัจจัยด้านการประหยัดของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสอบถามของหมู่บ้านบ้านโคก เห็นว่า ภายในหมู่บ้านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือจัดเวที การเรียนรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.58 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง รองลงมาคือ ภายในหมู่บ้านมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาและ นำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 อยู่ในความคิดเห็น ระดับปานกลาง อันดับที่สามได้แก่ ภายในหมู่บ้านมีการบันทึกภูมิปัญญาในรูปแบบต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง และโดยภาพรวมของ หมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 อยู่ในความคิดเห็นระดับปานกลาง

โดยภาพรวมทางด้านปัจจัยด้านการเรียนรู้ของทั้งสองหมู่บ้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ภายในหมู่บ้านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือจัดเวทีการ เรียนรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.90 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ ภายในหมู่บ้านมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาและนำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สาม ได้แก่ ภายในหมู่บ้านมีการบันทึกภูมิปัญญาในรูปแบบต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.96 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านทั้งสอง ปัจจัยด้านการ เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ปัจจัย ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาคักดี			บ้านโคก			รวม		
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
10. หมู่บ้านของท่าน มีการใช้วัสดุหรือ ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างคุ้มค่าและประหยัด	4.07	0.95	มาก	3.79	0.82	มาก	3.96	0.91	มาก
11. หมู่บ้านของท่าน มีการส่งเสริม ให้มีการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะ ถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้าน หรือที่ว่างในหมู่บ้าน	4.09	0.94	มาก	3.95	0.78	มาก	4.03	0.88	มาก
ภาพรวม	4.08	0.90	มาก	3.87	0.75	มาก	4.00	0.85	มาก

จากตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาคักดี เห็นว่า หมู่บ้าน มีการส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะ ถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้านหรือที่ว่างในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านมีการใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้าน ศาลาคักดี ปัจจัยด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ปัจจัยด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านบ้านโคก เห็นว่า หมู่บ้านมีการส่งเสริม ให้มีการปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะ ถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้านหรือที่ว่างในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.95 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านมี การใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.75 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

โดยภาพรวมทางด้านปัจจัยด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของ ทั้งสองหมู่บ้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่า หมู่บ้านมีการส่งเสริมให้มี การปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะ ถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้านหรือที่ว่างในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านมีการใช้ วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน ปัจจัยด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.85 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกัน

ปัจจัย ด้านการเอื้ออารีต่อกัน	ระดับความคิดเห็น								
	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	
12.หมู่บ้านของท่าน มีการจัดสวัสดิการสำหรับ คนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา	4.21	0.91	มาก	4.11	0.69	มาก	4.17	0.83	มาก
13.หมู่บ้านมีการจัดทำ แผนหมู่บ้านเพื่อพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน	4.24	0.90	มาก	4.11	0.66	มาก	4.19	0.81	มาก
14.หมู่บ้านของท่านมีการ นำแผนหมู่บ้านไปสู่การ ปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม	4.34	0.86	มาก	4.14	0.61	มาก	4.26	0.78	มาก
15. หมู่บ้านของท่าน มีการทบทวนแผน หมู่บ้านทุกๆ ปี	4.39	0.88	มาก	4.17	0.73	มาก	4.31	0.83	มาก
ภาพรวม	4.29	0.82	มาก	4.13	0.59	มาก	4.23	0.74	มาก

จากตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกัน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ที่ตอบแบบสอบถามของหมู่บ้านศาลาคักดี เห็นว่า หมู่บ้านมีการทบทวนแผนหมู่บ้านทุกๆ ปี มีค่าเฉลี่ย สูงสุดเท่ากับ 4.39 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านมีการนำแผนหมู่บ้านไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.86 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สามคือ หมู่บ้านมีการจัดทำแผนหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 อยู่ใน ความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านศาลาคักดี ปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกันของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสอบถามของหมู่บ้านบ้านโคก เห็นว่า หมู่บ้านมีการทบทวนแผนหมู่บ้านทุกๆ ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.17 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านมีการนำ แผนหมู่บ้านไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สามคือ หมู่บ้านมีการจัดสวัสดิการสำหรับคนจน คนด้อยโอกาสและ คนประสบปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 อยู่ในความคิดเห็น ระดับมาก และหมู่บ้านมีการจัดทำแผนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้าน บ้านโคก ปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

โดยภาพรวมปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกันของหมู่บ้านทั้งสอง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ที่ตอบแบบสอบถาม เห็นว่า หมู่บ้านมีการทบทวนแผนหมู่บ้านทุกๆ ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.31 และมี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก รองลงมาคือ หมู่บ้านมีการนำแผน หมู่บ้านไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก อันดับที่สามคือ หมู่บ้านมีการจัดทำแผนหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา หมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก และโดยภาพรวมของหมู่บ้านทั้งสอง ปัจจัยด้านการเอื้ออารีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และมีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 อยู่ในความคิดเห็นระดับมาก

ตารางที่ 23 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการ
เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัย	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์
ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ กับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง	0.8211	0.000**	สูง มาก	0.6276	0.000 **	สูง	0.7774	0.000 **	สูง มาก

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 23 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ
ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยของ
หมู่บ้านศาลาศักดิ์ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ
0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านศาลาศักดิ์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r))
เท่ากับ 0.8211 มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิจัยของหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านโคก มีค่า
Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการ
เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของ

หมู่บ้านโคก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.6276 มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ในภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.7774 มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 24 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ กับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง	ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์
ด้านเทคโนโลยี	0.6657	0.000 **	สูง	0.2568	0.021 *	เล็ก น้อย	0.5581	0.000 **	ปาน กลาง
ด้านเศรษฐกิจ	0.7242	0.000 **	สูง	0.3319	0.003 *	ปาน กลาง	0.6040	0.000 **	สูง
ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ	0.7125	0.000 **	สูง	0.3251	0.003 *	ปาน กลาง	0.6159	0.000 **	สูง

ตารางที่ 24 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็น
 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ
 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม
 ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ
 กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ กับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง								
	ศาลาศักดิ์			บ้านโคก			รวม		
	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	ระดับ ความ สัมพันธ์
ด้านจิตใจ	0.7916	0.000 **	สูง มาก	0.2287	0.041 *	เล็ก น้อย	0.6381	0.000 **	สูง
ด้านสังคม วัฒนธรรม	0.6620	0.000 **	สูง	0.3712	0.001 **	ปาน กลาง	0.5368	0.000 **	ปาน กลาง
ด้านการมีส่วนร่วม	0.7238	0.000 **	สูง	0.5835	0.000 **	สูง	0.6823	0.000 **	สูง
ด้านผู้นำหมู่บ้าน	0.6435	0.000 **	สูง	0.5406	0.000 **	ปาน กลาง	0.5945	0.000 **	สูง
ด้านการสนับสนุน จากหน่วยงานรัฐ	0.5210	0.000 **	ปาน กลาง	0.5819	0.000 **	สูง	0.5275	0.000 **	ปาน กลาง

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 24 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
 ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ
 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้าน
 การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพรวมของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน
 เศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน

ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.7238 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้าน ของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวนั่นคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านผู้นำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.6435 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ ของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวนั่นคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.5210 ค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ภาพรวมของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยด้านเทคโนโลยี กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.021 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.2568 ค่าความสัมพันธ์ในระดับเล็กน้อย และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.3319 ค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.5819 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

โดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ทางด้านปัจจัยเทคโนโลยี กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.5581 ค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.6040 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.6159 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยด้านจิตใจของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.6381 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านสังคม วัฒนธรรม ของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสังคม วัฒนธรรม ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.5368 ค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการมีส่วนร่วม ของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.6823 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านผู้นำหมู่บ้าน ของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวนั่นคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผู้นำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.5945 ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ ของทั้งสองหมู่บ้านคือหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 กล่าวนั่นคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.5275 ค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีรายละเอียดดังนี้

- 4.1.1 มีต้นทุนทางการเกษตรสูง เช่น ค่าปุ๋ย หรือเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการเกษตร เป็นต้น จำนวนผู้ตอบ 23 คน
- 4.1.2 กลุ่มอาชีพไม่มีความต่อเนื่อง และมีไม่หลากหลาย ควรมีกลุ่มอาชีพสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มเยาวชน จำนวนผู้ตอบ 20 คน
- 4.1.3 การตลาดของกลุ่มอาชีพไม่มีความต่อเนื่อง ทำให้ขาดการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้ตอบ 18 คน
- 4.1.4 การถ่ายทอดด้านภูมิปัญญาของชุมชน ยังไม่มีการจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรม ควรรวบรวมจัดเก็บองค์ความรู้ต่างๆ จากปราชญ์ชาวบ้าน และถ่ายทอดต่อไป อย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้ตอบ 10 คน

4.2 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านบ้านโคก มีรายละเอียดดังนี้

- 4.2.1 การตลาดของกลุ่มอาชีพไม่มีความต่อเนื่อง ทำให้ขาดการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้ตอบ 20 คน
- 4.2.2 การส่งเสริมด้านการรวบรวมองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา ยังไม่เป็นรูปธรรม ควรมีการรวบรวม และถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อประโยชน์ในการใช้องค์ความรู้พัฒนาชุมชน จำนวนผู้ตอบ 10 คน

ตอนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้านศาลาศักดิ์ มีรายละเอียดดังนี้

- 5.1.1 ควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำการเกษตรที่เหมาะสม เช่น ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีภูมิปัญญาชาวบ้านในการลดต้นทุนทางการเกษตร จำนวนผู้ตอบ 22 คน
- 5.1.2 ควรส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อตรงกับความต้องการของสมาชิกในหมู่บ้าน โดยอาจมีการสำรวจจำนวนความสนใจในกลุ่มอาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน จำนวนผู้ตอบ 20 คน

- 5.1.3 ควรขยายด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพมากขึ้น เช่น กลุ่มอาชีพครอบครัว
วิทยาศาสตร์ เป็นต้น จำนวนผู้ตอบ 18 คน
- 5.1.4 ควรมีการบันทึกภูมิปัญญาของหมู่บ้านให้เป็นรูปธรรม
และมีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น จำนวนผู้ตอบ 15 คน
- 5.1.5 ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน
และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงแก่สมาชิกในหมู่บ้าน
และนอกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้ตอบ 9 คน
- 5.1.6 จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ภูมิปัญญากับหมู่บ้านใกล้เคียง
หรือหมู่บ้านอื่นๆ จำนวนผู้ตอบ 8 คน

5.2 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้านบ้านโคก มีรายละเอียดดังนี้

- 5.2.1 ภาครัฐควรสนับสนุนความรู้และงบประมาณด้านการเกษตร เช่นการปลูก
พืชผักปลอดสารพิษ เพื่อบริโภคและขาย การเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคและขาย
เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เป็นต้น จำนวนผู้ตอบ 20 คน
- 5.2.2 ควรมีแนะนำความรู้ หรือจัดอบรมให้สมาชิกในหมู่บ้านด้านการประกอบ
อาชีพเสริม การอบรมปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น จำนวนผู้ตอบ 18 คน
- 5.2.3 ควรมีการจัดการศึกษาดูงานในหมู่บ้านอื่นๆ เช่น มีการนำผู้นำหมู่บ้าน หรือ
สมาชิกในหมู่บ้านไปเรียนรู้งานจากหมู่บ้านอื่น และถ่ายทอดความรู้ใน
หมู่บ้าน จำนวนผู้ตอบ 15 คน
- 5.2.4 ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ภูมิปัญญาภายในหมู่บ้าน หรือแลกเปลี่ยน
ความรู้ด้านภูมิปัญญากับหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาหมู่บ้าน
จำนวนผู้ตอบ 8 คน
- 5.2.5 ควรขยายด้านการตลาดของสินค้าหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น จำนวนผู้ตอบ 5 คน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ รวมถึงให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.1 ผลการวิจัย

ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหมู่บ้านสาละคักดี มีจำนวน 126 ราย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยมีอาชีพหลัก ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.40 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.51 และส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพหลัก คือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 45.24

หมู่บ้านบ้านโคก มีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 80 ราย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยมีอาชีพหลัก ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.00 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.75 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.25 และส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพหลัก คือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 48.75

โดยผลสรุปภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน คือ หมู่บ้านสาละคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 206 ราย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยมีอาชีพหลัก ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.30 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.50 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.20 และส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพหลัก คือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.60

สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านสาละคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

5.2 อภิปรายผล

พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านบ้านโคก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

และโดยภาพรวมของทั้งสองหมู่บ้าน คือ หมู่บ้านศาลาศักดิ์ และหมู่บ้านบ้านโคก พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ 0.05

โดยปัจจัยด้านเทคโนโลยี ของทั้งสองหมู่บ้าน คือ หมู่บ้านศาลาศักดิ์ และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่เป็นเทคโนโลยีภูมิปัญญาชาวบ้าน เทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็น เทคโนโลยีภูมิปัญญาพื้นบ้าน และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน ผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท เป็นทฤษฎีที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ซึ่งดำเนินการโดย สัญญา สัญญาวิวัฒน์ พัฒนาขึ้นมาจากการวิจัยในโครงการการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ในชนบท โดยทฤษฎีนี้กล่าวว่า การที่คนก็ดี ชุมชนก็ดี จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องมีปัจจัย 5 ตัวด้วยกัน คือ พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ พึ่งตนเองได้ทางจิตใจ และพึ่งตนเองได้ทางสังคมวัฒนธรรม (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2547) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศาล ทำสวน (2550) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา หมู่บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร ด้านจิตใจ และด้านสังคม

ปัจจัยเศรษฐกิจ ของทั้งหมู่บ้านศาลาคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านมีรายได้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่สุจริตบนพื้นฐานความสามารถของตนเอง มีอาชีพและรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว มีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท ซึ่งดำเนินการโดยสัญญา สัญญาวิวัฒน์ โดยการที่คนก็ดี ชุมชนก็ดี จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องมียปัจจัย 5 ตัวด้วยกัน คือ พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ พึ่งตนเองได้ทางจิตใจ และพึ่งตนเองได้ทางสังคมวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ น้ำฝน ผ่องสุวรรณ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิต แบ่งเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตใจและสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเรียนรู้ และปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ ของทั้งหมู่บ้านศาลาคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง คือ หมู่บ้านมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และหมู่บ้านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์ ผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท ซึ่งดำเนินการโดย สัญญา สัญญาวิวัฒน์ โดยการที่คนก็ดี ชุมชนก็ดี จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องมียปัจจัย 5 ตัวด้วยกัน คือ พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ พึ่งตนเองได้ทางจิตใจ และพึ่งตนเองได้ทางสังคมวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย พลະไกร (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาบ้านตาแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ปัจจัยด้านความหลากหลายทางอาชีพ ปัจจัยด้านศาสนา สังคม และวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านจิตใจ ของทั้งหมู่บ้านศาลาคักดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยด้านจิตใจ ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ

การที่สมาชิกในหมู่บ้านมีความภาคภูมิใจในชีวิตของตนเอง มีจิตใจเข้มแข็ง สามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคได้ ยึดมั่นในแนวทางคุณธรรม จริยธรรม เสียสละต่อส่วนรวมและผู้อื่น แสวงหาความรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท ซึ่งดำเนินการโดย สัญญา สัญญาวิวัฒน์ โดยการที่คนก็ดี ชุมชนก็ดี จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ 5 ตัวด้วยกัน คือ พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ พึ่งตนเองได้ทางจิตใจ และพึ่งตนเองได้ทางสังคมวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานดาพันธุ์ วันทยะ (2551) โดยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งพาตนเอง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านจิตใจ และปัจจัยทางด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม ของทั้งหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ การที่สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี มีความห่วงใย มีความเอื้ออาทรคอยช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้าน และอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน สอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท ซึ่งดำเนินการโดย สัญญา สัญญาวิวัฒน์ โดยการที่คนก็ดี ชุมชนก็ดี จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ 5 ตัวด้วยกัน คือ พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ พึ่งตนเองได้ทางจิตใจ และพึ่งตนเองได้ทางสังคมวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานดาพันธุ์ วันทยะ (2551) โดยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านจิตใจ และปัจจัยทางด้านสังคม

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ของทั้งหมู่บ้านศาลาคัดดี และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ การที่สมาชิกหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาของหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน โดยสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ เช่น

Cohen and Uphoff (1980) ซึ่งแบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พงษ์นันท กองมาก (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกร จะเห็นได้ว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน

ปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้าน ของทั้งหมู่บ้านศาลาศักดิ์ และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้าน ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ ผู้นำหมู่บ้าน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหมู่บ้าน ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้นำหมู่บ้านมีการบริหารจัดการที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และผู้นำหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติ เกิดคำ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุสำคัญของความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุข คือ ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย และจากการศึกษาของวิศาล ทำสวน (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา หมู่บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน เพราะผู้นำมีการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง เป็นแบบอย่างที่ดี จนเป็นที่ยอมรับและนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ ของทั้งหมู่บ้านศาลาศักดิ์ และหมู่บ้านบ้านโคก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ มีการประสานงานกับระหว่างหน่วยงานรัฐ กับหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกัน มีการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่สมาชิกหมู่บ้าน มีการผลักดันและกระตุ้นให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารัส โคตะยันต์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็นเป็นสุข กรณีศึกษา หมู่บ้านก้างปลา ตำบลหนองไผ่ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จากการศึกษาพบว่า

การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และชุมชนภายนอก เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ วรรัตน์ พันธุ์สว่าง และคณะ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา บ้านคลองมะพลับ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่าความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนราชการ เป็น ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะหมู่บ้านศาลาศักดิ์

1. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลเริงราง และหมู่บ้านศาลาศักดิ์ ควรมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานภาครัฐ ควรสนับสนุนด้านการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ เช่น การทำอาชีพการเกษตร ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีภูมิปัญญาชาวบ้าน ในการลดต้นทุนทางการเกษตร การทำอาชีพเสริม โดยอาจมีการสำรวจจำนวนความสนใจในกลุ่มอาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน

2. ควรขยายด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพมากขึ้น เช่น กลุ่มอาชีพการอบรูปวิทยาศาสตร์ กลุ่มอาชีพ ทำกระดาษต้นไม้ กลุ่มอาชีพเย็บผ้าโหล เป็นต้น โดยหน่วยงานรัฐควรส่งเสริมหรือสนับสนุนการหาแหล่งตลาดใหม่ๆ ให้กับหมู่บ้านศาลาศักดิ์

3. ควรมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านศาลาศักดิ์และหมู่บ้านอื่นๆ โดยควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ เช่น ด้านการประกอบอาชีพ เช่นการเกษตร และด้านการประกอบอาชีพเสริม และมีการบันทึกความรู้และเก็บรักษาความรู้ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะหมู่บ้านบ้านโคก

1. ด้านเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้หมู่บ้านมีการนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่เป็นเทคโนโลยี ภูมิปัญญาชาวบ้าน เทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และควรมีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็น เทคโนโลยีภูมิปัญญาพื้นบ้าน และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลด ค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน

2. ด้านเศรษฐกิจ ควรส่งเสริมให้ครัวเรือนในหมู่บ้านมีรายได้ที่มั่นคง จากการประกอบอาชีพ

อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมด้านการออม จากรายได้หลัก และรายได้เสริม และควรแนะนำความรู้ หรือ จัดอบรมให้สมาชิกในหมู่บ้านมีการประกอบอาชีพเสริมมากขึ้น

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ควรส่งเสริมให้สมาชิกในหมู่บ้านสร้างและดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์

4. ด้านจิตใจ ควรส่งเสริมให้สมาชิกในหมู่บ้านแสวงหาความรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และควรมี การจัดการศึกษาดูงานในหมู่บ้านอื่นๆ และถ่ายทอดในองค์ความรู้ให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน

5. ด้านสังคม วัฒนธรรม ควรส่งเสริมให้สมาชิกในหมู่บ้านมีการอนุรักษ์และสืบทอดประเพณี อันดีงามของหมู่บ้าน และควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ภูมิปัญญาภายในหมู่บ้าน หรือแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านภูมิปัญญากับหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาหมู่บ้าน

6. ด้านผู้นำหมู่บ้าน ควรส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาดูงานในหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อที่ผู้นำหมู่บ้าน จะได้นำองค์ความรู้จากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กานดาพันธุ์ วันทยะ. **ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจ**

พอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

กীরติ เกิดคำ. **ความสำเร็จของนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบล
แม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต,
สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

จิราณีย์ พันมูล. **กระบวนการพัฒนาชุมชนสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษานาเวียง
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการ
พัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร**. [ออนไลน์]. 2549 แหล่งที่มา:
<http://www.rdpb.go.th/RDPB/front/WhatSufficiencyEconomy.aspx> [21 กุมภาพันธ์ 2556]

จำรัส โคตะยันต์. **ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” กรณีศึกษา
หมู่บ้านก้างปลา ตำบลหนองไผ่ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2553.

ติน ปรัชญพฤทธิ, **ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม**. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์
ในองค์การ หน่วยที่ 11 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

ธรรมรส โชติกฤษร. **มนุษยสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิษณุ, 2519.

นายกรัฐมนตรี, สำนัก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550.

นายกรัฐมนตรี, สำนัก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550.

นายกรัฐมนตรี, สำนัก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ประมวลคำในพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2549 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550.

นายกรัฐมนตรี, สำนัก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11**. [ออนไลน์]. ม.ป.ป. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395> [20 กุมภาพันธ์ 2556]

น้ำฝน ผ่องสุวรรณ. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553.

ประเวศ วะสี. **แผนพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท กรีน ปัญญาญาณ, 2540.

ปรียานุช ธรรมปิยา. **วิกฤตเศรษฐกิจ 2540 กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2555.

พจนันท์ กองมาก. **ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

พิทยา บวรวัฒนา. **ทฤษฎีองค์การสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: ศักติโสภาคการพิมพ์, 2549.

มหาดไทย, กระทรวง. กรมการพัฒนาชุมชน. **หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง**. [ออนไลน์].

ม.ป.ป. แหล่งที่มา: http://www.chumchon.cdd.go.th/web/home/tsd_job3.php

[7 พฤษภาคม 2556]

มูลนิธิชัยพัฒนา. **เศรษฐกิจพอเพียง**. [ออนไลน์]. 2556 แหล่งที่มา: http://www.chaipat.or.th/chaipat/index.php?option=com_content&view=article&id=3579&catid=266:-2553&Itemid=203 [20 กุมภาพันธ์ 2556]

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2526.

วรรัตน์ พันธุ์สว่าง และคณะ. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** กรณีศึกษา: บ้านคลองมะแพลบ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552.

วันชัย พลະไกร. **ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง** กรณีศึกษานบ้านตำบลแม่วังสามสิบ อำเภอแม่วังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2550.

วิบูลย์ ตรีถัน. **การวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

วิศาล ทำสวน. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง** กรณีศึกษาหมู่บ้าน ป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.

สมยศ นาวิการ. **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์บรรณกิจ
1991 จำกัด, 2549.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. **ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด,
2537.

สุเมธ ตันติเวชกุล. **หลักธรรมทำตามรอยยุคลบาท**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ด้านสุทธาการพิมพ์, 2549.

เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2544.

ภาษาอังกฤษ

Cohen, J.M. and Uphoff Norman, T. **Rural Development Participation : Concepts
and Measure for Project Design Implementation and Evaluation**. New York :
The Rural Development Committee Center International Studies: Cornell
University, 1980.

Du Brin, A.,J. **Leadership: Research Finding, Practice, and Skills**. Boston: Houghton Mifflin
Company.

Fiedler, Fred E. **A Theory of Leadership Effectiveness**. New York: McGraw-Hill
Book Company , 1967.

Hodge Billey J. & Herbert J. Johnson. **Management and Organization Behavior**.
New York : John Willey & Sons, 1970.

Burdy Raymond J. **Fundanamental of Leadership Readings**. Massachusetts Addison: Wesley Publishing.Co., 1972.

Likert Rensis. **New Patterns of Management**, New York: McGraw-Hill Book Company, 1961.

United Nations. **Popular Participation in Decision making for Development**. New York: United National Publication, 1978.

ภาคผนวก 1

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ด้วยดิฉัน นางสาว นิศรา ใจซื่อ กำลังทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ สำหรับการพัฒนาความรู้ด้านการศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามสภาพความจริง ข้อมูลที่ได้รับจะนำเสนอในภาพรวมซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อท่านประการใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านและขอขอบคุณในความร่วมมือจากท่าน มา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโปรดทำเครื่องหมาย หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า/เท่ากับ 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

 ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวท./ปวส.ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆระบุ.....

4. อาชีพหลัก (อาชีพที่มั่นคงและมีรายได้มากที่สุด)

- ( ) ทำการเกษตร
- ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- ( ) อื่นๆระบุ.....
- ( ) ค้าขาย/ทำธุรกิจ
- ( ) รับจ้าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : คำถามส่วนนี้มีทั้งหมด 32 ข้อ โปรดอ่านประเด็นความคิดเห็นโดยละเอียด

และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เฉยๆ	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านเทคโนโลยี					
1. หมู่บ้านของท่านมีการนำอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่เป็นเทคโนโลยีภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน					
2. หมู่บ้านของท่านมีการนำอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน					
3. หมู่บ้านของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีภูมิปัญญาพื้นบ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน					
4. หมู่บ้านของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดเวลาการทำงาน					
ด้านเศรษฐกิจ					
5. ครัวเรือนของท่านมีอาชีพและมีรายได้ที่เพียงพอกับครอบครัว					
6. ครัวเรือนของท่านมีการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ					
7. ครัวเรือนของท่านมีการออม และสามารถพึ่งตนเองได้					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เฉย ๆ	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ					
8. หมู่บ้านของท่านมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
9. หมู่บ้านของท่านส่งเสริม สนับสนุนให้นำทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุดิบที่มีอยู่ในหมู่บ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
10. หมู่บ้านของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์					
ด้านจิตใจ					
11. ท่านมีความภาคภูมิใจในชีวิตของตนเอง					
12. ท่านมีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคได้					
13. ท่านยึดมั่นในแนวทางการคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต					
14. ท่านมักจะเสียสละสิ่งต่างๆ และเวลาเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและผู้อื่น					
15. ท่านมักจะแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านสังคม วัฒนธรรม					
16. ท่านและสมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี					
17. ท่านมีความห่วงใย ความเอื้ออาทรคอยช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้านด้วยความจริงใจ					
18. ท่านอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน					
ด้านการมีส่วนร่วม					
19. ท่านมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหาของหมู่บ้าน					
20. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของหมู่บ้าน					
21. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาหมู่บ้าน					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เฉย ๆ	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย
22. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน					
23. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้าน					
ด้านผู้นำหมู่บ้าน					
24. ผู้นำหมู่บ้านให้ความสำคัญกับการพัฒนาหมู่บ้าน โดยยึดแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
25. ผู้นำหมู่บ้านผลักดันให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
26. ผู้นำหมู่บ้านมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
27. ผู้นำหมู่บ้านเปิดโอกาสให้สมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
28. ผู้นำหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และมีความ ขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงาน					
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ					
29. หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้าน ตามแนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
30. หน่วยงานของรัฐได้มีการประสานงานกับหมู่บ้านเพื่อ หาทางพัฒนาหมู่บ้านตามแนวหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
31. หน่วยงานของรัฐได้ถ่ายทอดความรู้ ด้านหลักเศรษฐกิจ พอเพียงให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน					
32. หน่วยงานของรัฐได้ผลักดัน กระตุ้น ให้สมาชิกในหมู่บ้าน ดำเนินชีวิตตามแนวหลักเศรษฐกิจพอเพียง					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : คำถามส่วนนี้มีทั้งหมด 15 ข้อ

โปรดอ่านประเด็นความคิดเห็นโดยละเอียด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เฉยๆ	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย
ด้านการลดรายจ่าย					
1. คริวเรือนของท่านใช้พื้นที่บริเวณบ้าน หรือใช้กระถางภาชนะ ที่ทิ้งแล้วในการปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว					
2. สมาชิกทุกคนในครัวเรือนของท่าน ประพฤติตน อยู่ในศีลธรรมอันดี					
ด้านการเพิ่มรายได้					
3. คริวเรือนของท่านมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลัก ที่ทำให้ ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น					
4. คริวเรือนของท่านมีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบ อาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนที่เหมาะสม เช่น การใช้น้ำสะอาด การปลูกผักปลอดสารพิษ					
ด้านการประหยัด					
5. คริวเรือนของท่านมีการฝากเงินไว้กับธนาคาร/สถาบัน การเงิน/กลุ่มออมทรัพย์					
6. คริวเรือนของท่านมีการใช้จ่ายอย่างประหยัด คำนึงถึง ความสมเหตุ สมผลก่อนใช้จ่าย					
ด้านการเรียนรู้					
7. หมู่บ้านของท่านมีการบันทึกภูมิปัญญาในรูปแบบต่างๆ					
8. หมู่บ้านของท่านมีการถ่ายทอดภูมิปัญญา และนำไปใช้ประโยชน์					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เฉยๆ	เห็น ด้วย น้อย	ไม่เห็น ด้วย
9. หมู่บ้านของท่าน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือ จัดเวทีการเรียนรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน					
10. หมู่บ้านของท่านมีการใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างคุ้มค่าและประหยัด					
11. หมู่บ้านของท่านมีการส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้บริเวณที่ สาธารณะถนนในหมู่บ้าน บริเวณบ้าน หรือที่ว่างในหมู่บ้าน					
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน					
12. หมู่บ้านของท่านมีการจัดสวัสดิการสำหรับคนจน คนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา					
13. หมู่บ้านมีการจัดทำแผนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาหรือแก้ไข ปัญหาหมู่บ้าน					
14. หมู่บ้านของท่านมีการนำแผนหมู่บ้านไปสู่การปฏิบัติที่เป็น รูปธรรม					
15. หมู่บ้านของท่านมีการทบทวนแผนหมู่บ้านทุกๆ ปี					

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย
นิสรา ใจเชื้อ

การศึกษา

- ปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ (รัฐประศาสนศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

งานด้านวิชาการ

นักวิจัยร่วม โครงการวิจัยชุมชนเพื่อพัฒนาและแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคมในกรุงเทพมหานคร